

**A Szákszendi Öveges József Általános Iskola Pedagógiai
Programja OM:202980**

Palotainé Papp Éva
igazgató

**„AZ OKTATÁS CÉLJA NEM AZ, HOGY BEFEJEZETT TUDÁST ADJON,
HANEM AZ, HOGY SZILÁRD ALAPOKAT TEREMTSÉN A TOVÁBBHALADÁSRA.”**

/ ÖVEGES JÓZSEF/

Tartalomjegyzék

1.	AZ ISKOLA ARCULATA.....	5
2.	AZ ISKOLA FELADATAI.....	5
3.	AZ ISKOLA ÉRTÉKRENDJE.....	5
4.	AZ ISKOLA JOGI STÁTUSZA, SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI.....	6
4.1.	Azonosító, nyilvántartási adatok.....	6
4.2.	Személyi és jogi feltételek.....	7
4.2.1.	Az iskola irányítása.....	7
4.2.2.	Az iskola irányítási szervezeti struktúrája.....	7
4.2.3.	Az érvényben lévő, pedagógiai programot meghatározó jogszabályok:.....	7
4.3.	A pedagógiai program teljesítésének tárgyi-dologi feltételei.....	8
4.4.	Az érdekegyeztetés, érdekvédelem szervezetei, fórumai.....	8
4.5.	Az iskola kapcsolatai.....	8
5.	AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	10
5.1.	Az iskolában folyó pedagógiai munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	10
5.1.1.	Nevelő-oktató munkánk gyakorlatában – a pedagógiai alapelvek megvalósítása során – a következő alapelvek érvényesítésére kiemelten figyelünk:.....	10
5.1.2.	Az iskolában folyó nevelőmunka céljai:.....	10
5.1.3.	Célokból adódó feladatok az iskolai nevelés-oktatás első szakaszában:.....	10
5.1.4.	Célokból adódó feladatok az iskolai nevelés-oktatás második szakaszában:.....	10
5.1.5.	Eszközök, eljárások, tevékenységformák:.....	11
5.2.	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	12
5.3.	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	13
	A közösségfejlesztés színterei:.....	13
5.4.	A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	14
5.5.	A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenység.....	14
5.6.	A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	15
5.7.	A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.....	15
5.8.	Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	16
5.9.	Szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei.....	16
5.10.	Az iskola egészségnevelési programja.....	17
5.10.1.	Helyzeteírás.....	17
5.10.2.	Alapelvek, célok:.....	18
5.10.3.	Egészségnevelési program tervezőinek, résztvevőinek feladatai.....	18
5.10.4.	Iskolai étkezés. Táplálkozás.....	19
5.10.5.	Mindennapos testmozgás.....	19
5.10.6.	Személyiség fejlődése. Minden évben felmerülő témák.....	20
5.10.7.	Egészségnevelés és környezeti nevelés a tanórákon és azokon kívül.....	21
5.10.8.	Iskolai terv az elsősegély - nyújtási alapismeretek elsajátításához.....	21
5.10.9.	Balesetvédelmi rendszabályok.....	23
5.10.10.	A program értékelhetősége.....	23
5.11.	Az iskola környezetnevelési programja.....	23
5.11.1.	Környezet- és természetvédelmi jogszabályok.....	23
5.11.2.	Egészségügyi jogszabályok.....	24
5.11.3.	Az iskola környezetének, építési és berendezési adottságainak bemutatása.....	25
5.11.4.	Az iskola hagyományai a környezetvédelem területén.....	26
5.11.5.	Erőforrások.....	26
5.11.6.	Alapelvek, jövőkép a környezeti és egészségügyi nevelésben.....	27
5.11.7.	Az iskola hitvallása.....	27
5.11.8.	Hosszú távú pedagógiai célok.....	27
5.11.9.	Kulcsszavak.....	28
5.11.10.	Konkrét célok és feladatok.....	28
5.11.11.	A környezeti nevelés színterei.....	29
5.11.12.	Módszerek.....	32

5.11.13.	Taneszközök	33
6.	HELYI TANTERV	33
6.1.	Az iskolában tanított tantárgyak, tanórán kívüli foglalkozások óraszámai, az iskola tantárgyi és óraterve	33
6.2.	A NAT által meghatározott kulcskompetenciák közül az alábbi készségek, képességek fejlesztése érdekében iskolánk a következőket kezeli kiemelt fontossággal:	36
6.3.	A tanuló kötelező és választható óráinak száma	37
6.4.	Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	38
6.5.	Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:	38
6.5.1.	Az első évfolyamba lépés feltételei	38
6.5.2.	A magasabb évfolyamba lépés feltételei	39
6.5.3.	Az idegen iskolából érkezett tanulók továbbhaladása	39
6.6.	Az iskola beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formája	40
6.6.1.	A beszámoltatás, számonkérés formái és követelményei	40
6.6.2.	A minősítés és értékelés módja	41
6.6.3.	Az értékelés rendszeressége	42
6.6.4.	A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei	42
6.7.	Az iskolai írásbeli beszámoltatás formái, korlátai és súlya	44
6.8.	Az otthoni (napközi és tanulószobai) felkészüléshez adott írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	45
6.9.	A tanulók jutalmazásának és fegyelmezésének elvei és formái	45
6.9.1.	A tanulók jutalmazásának elvei:	45
6.9.2.	A jutalmazás formái	45
6.9.3.	Fegyelmezési elvek	46
6.9.4.	A fegyelmezés formái	46
6.10.	A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	46
6.11.	Érvényességi rendelkezések:	47
7.	Mellékletek:	48
1.	számú melléklet	49
2.	számú melléklet	56
3.	számú melléklet	66

1. AZ ISKOLA ARCULATA

Iskolánk magán viseli a kistelepülések iskoláinak valamennyi jellegzetességét. Alacsony tanulólétszámmal, kis tantestülettel rendelkezünk. Az intézmény infrastrukturális helyzete ugyanakkor az átlagnál lényegesen jobb. A település önkormányzata szinte minden esztendőben áldozott hol jelentősebb, hol kisebb összeget – anyagi lehetőségeitől függően – az intézmény fejlesztésére. Célunk, a település lakosságának igényével összhangban, hogy iskolánkat fenntartsuk, helyzetéből adódó előnyeit maximálisan kihasználjuk. Ilyen előny az a természetes erkölcsi védelem, amit tanulóinknak nyújtani tudunk, a szülői házzal való közeli kapcsolat, amit egy nagyobb iskola nehezen tud megvalósítani. A kis létszámú osztályokban könnyen megoldható, hogy minden egyes tanulóval egyenként tudjon foglalkozni a nevelő, és ki-ki saját képességei szerint fejlődhessék.

Tantestületünk munkája a gyermekszerepeten alapuló, a gyermeki jogokat tiszteletben tartó, emberséges pedagógiára épül.

Törekszünk arra, hogy minden tanulót egyéni képességeinek és teljesítményének megfelelően valódi sikerélményhez juttassunk. A folyamatos fejlesztést tartjuk szem előtt, valamennyi tanulónk saját képességeihez mérten kell, hogy fejlődjék. Biztosítjuk az iskolák közötti átjárhatóságot. Figyelembe vesszük a pedagógiai munka iránt támasztott társadalmi igényeket, a szülők, a tanulók elvárásait. Alkalmazzuk munkánkban a korszerű pedagógiai technológiákat, fontos, hogy jó alapokkal rendelkező, kiegyensúlyozott, önmagával és környezetével elégedett gyerekek kerüljenek ki az iskola falai közül.

2. AZ ISKOLA FELADATAI

- Iskoláskorúak általános iskolai oktatása, nevelése, 1-8. osztály működtetése
- Napközi otthon: általános iskoláskorú gyermekek napközbeni ellátása, tanórákra történő felkészítése
- Tanulószoba: 5-8. évfolyamos tanulók részére tanórákra való felkészülés céljából
- Diáksporttal kapcsolatos feladatok ellátása
- Fejlesztő felkészítés
- Integrációs nevelés-oktatás
- Tankönyvellátás
- Iskolai intézményi étkeztetés
- Iskolai szakkörök működtetése
- Az intézmény helyiségeinek tartós és eseti bérbeadása

3. AZ ISKOLA ÉRTÉKRENDJE

- Alapvető erkölcsi, etikai értékek közvetítése
- Az egyetemes és a magyar kultúra értékeinek megismertetése
- A tolerancia és a kölcsönös tisztelet kialakítása
- A problémamegoldó és a kreatív gondolkodás kialakítása
- A munka és a tanulás tisztelete

4. AZ ISKOLA JOGI STÁTUSZA, SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI

4.1. Azonosító, nyilvántartási adatok

4.1.1. Az iskola hivatalos elnevezése:

Szákszendi Öveges József Általános Iskola

4.1.1. Székhelye:

Szákszend

4.1.2. Postacíme, telefon- és faxszáma, e-mail címe, honlapjának címe:

2856 Szákszend,

Száki utca 95.

34/371-515 (tel. + fax)

34/371-519

E-mail: oveges.alt.isk@oveges-szakszend.sulinet.hu

Honlap: <http://oveges.szakszend.hu>

4.1.3. Az iskola nyilvántartási száma:

OM azonosító száma: 202980

4.1.4. Az iskola fenntartója:

KLIK Budapest

Nádor utca 32.

1051

4.1.5. Működési területe, beiskolázási körzete:

Szákszend község közigazgatási területe

4.1.6. Az engedélyezett

évfolyamok száma: 8

tanulócsoporthoz száma: 6

napközis csoportok száma: 1

tanulósobai csoportok száma: 1

4.2.Személyi és jogi feltételek

4.2.1. Az iskola irányítása

Az iskola irányítását az igazgató és az igazgatóhelyettes végzi. Az intézmény igazgatója gyakorolja a munkáltatói jogokat az iskola dolgozói felett. Az intézményvezető feletti munkáltatói jogkör gyakorlója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ.

Az intézmény működési rendjét a Szervezeti Működési Szabályzat határozza meg.

A vezetőség tagjai: igazgató, igazgatóhelyettes

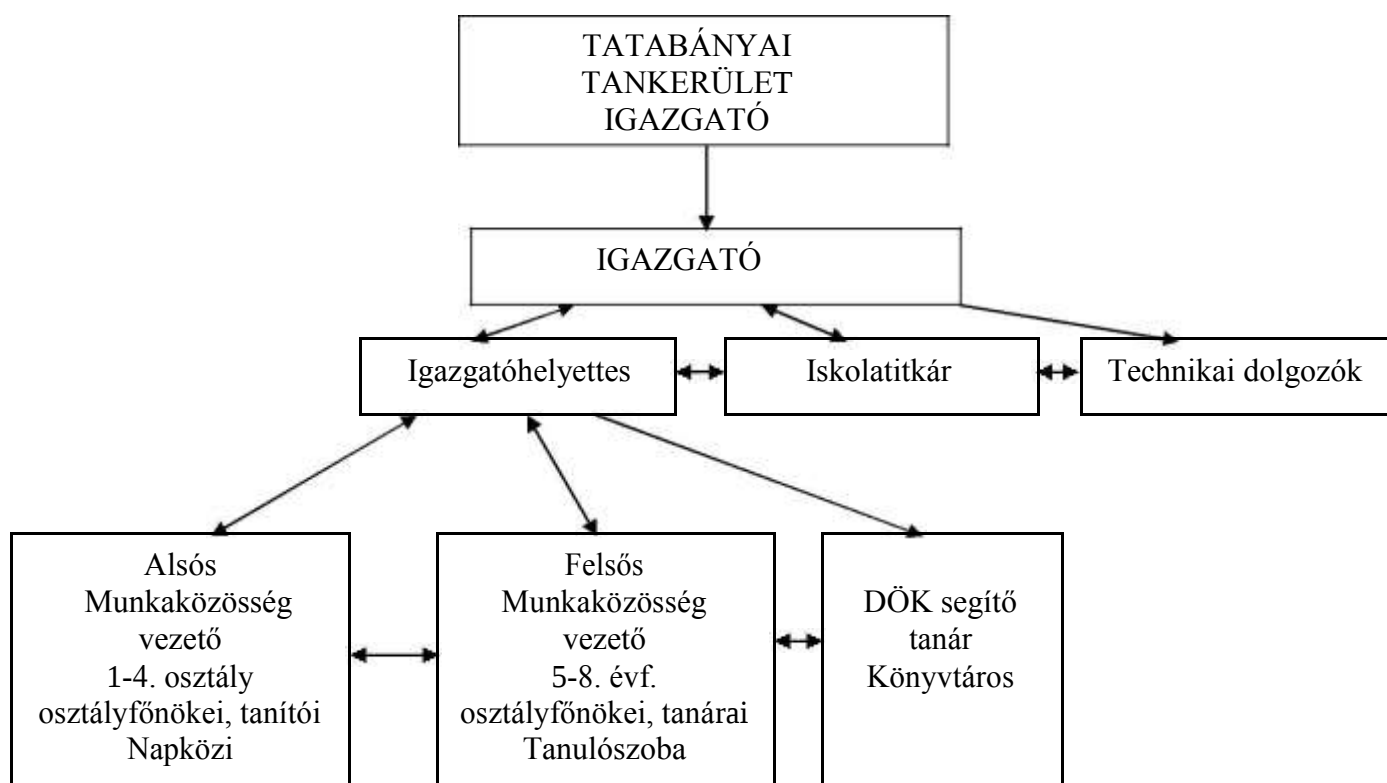
A kibővített vezetőség tagjai: munkaközösség-vezetők.

A vezetőség részt vesz az iskola működését érintő, a tanulókkal kapcsolatos döntések előkészítésében, a szakmai munka tervezésében, ellenőrzésében. Munkaközösségek: -alsó tagozatos

-felső tagozatos

Szakmai, módszertani kérdésekben segítséget adnak az iskolában folyó nevelő – oktató munka tervezésében, szervezésében, ellenőrzésében.

4.2.2. Az iskola irányítási szervezeti struktúrája

4.2.3. Az érvényben lévő, pedagógiai programot meghatározó jogszabályok:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2012. évi CXXIV. törvény a Nemzeti Köznevelésről szóló törvény módosításáról
- 110/2012. (VI.4.) kormány rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről, alkalmazásáról
- 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet a kerettantervekről
- 2013.évi CXXXVII. a KNT módosításáról
- A jogszabályok és rendeletek változását a pedagógiai programban is folyamatosan átvezetjük

4.3.A pedagógiai program teljesítésének tárgyi-dologi feltételei

- Az iskola épülete az előírt tantermekkel rendelkezik, ezek felszerelése a kötelező eszközjegyzék és az intézkedési terv alapján folyamatosan valósul meg.
- A tornaterem korszerű burkolattal, tetőszerkezettel rendelkezik, az öltözők felújítása ezután történik meg
- Az intézmény nyílászáróinak karbantartása folyamatos
- Korszerű, energiatakarékos világítótestek kerültek beszerelésre
- Minden tanterem otthonos, esztétikus terek kerültek kialakításra, az iskolai bútorokat lehetőségeink szerint karbantartjuk
- Az iskola fűtési rendszerét részben felújították, a régi épületben felújításra vár

4.4.Az érdekegyeztetés, érdekérvényesítés, érdekvédelem szervezetei, fórumai

- A tanulók érdekérvényesítési fóruma a Diákönkormányzat. Tagjait az osztályközösségek választják (2-2 főt) 5. osztálytól 8. osztályig. A 4. osztály lehetséges jövőbeni képviselői megfigyelőként vehetnek részt a havonta tartandó üléseken. Évente egy alkalommal, Diákszálláson elmondhatják észrevételeiket, javaslataikat az iskolai élettel kapcsolatban. Munkájukat 1 fő pedagógus segíti.
- A szülői érdekérvényesítés szerve a Szülői Munkaközösség. Tagjait az osztályok szülői közössége választja (min. 2-2 fő). Jogosítványait az iskola szervezeti és működési szabályzata rögzíti. Az Iskolaszék részére biztosított jogosítványok egy részét is a Szülői Munkaközösség gyakorolja.
- A szakmai munkaközösség feladata az azonos tárgyat tanítók munkájának összehangolása, a pedagógusok szakmai munkájának segítése, részvétel az intézmény nevelő – oktató munkájának szakmai ellenőrzésében, értékelésében. Intézményünkben az alacsony pedagóguslétszám miatt alsós és felsős munkaközösség működik. A munkaközösség döntési jogköre kiterjedt a pedagógus – továbbképzéssel kapcsolatos programok megválasztására. Az EMMI – rendelet szerint ebben a kérdésben a munkaközösség véleményezési joggal bír.
- Az iskola dolgozói saját belátásuk szerint a Pedagógus Szakszervezet tagjai lehetnek, egy fő látja el a szakszervezeti bizalmi feladatát. Vezetőit a szakszervezeti tagok választják, jogosítványait a KSZ rögzíti.

4.5.Az iskola kapcsolatai

- Intézményünk a köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012.évi CLXXXVIII. törvény 4.- § a alapján az intézmény 2013. január 1-jével – a Klebelsberg Intézményfenntartó Központba történő beolvasással – az állam fenntartásába került. Iskolánk 2017. január 1-étől a Tatabányai Tankerületi Központ irányítása alá került. A tankerület igazgatójával valamint a tankerület munkatársaival rendszeres, jó munkakapcsolatot ápolunk.
- A települési önkormányzat üzemelteti a saját tulajdonát képező ingatlanban folyó állami köznevelési feladatellátáshoz kapcsolódó ingó és ingatlan vagyont, ezért iskolánk kapcsolatban áll a községi Önkormányzat Képviselőtestületével.
- A helyi óvodával a kapcsolatunkat tovább kell fejleszteni, az erre való törekvés megvan, szándékaink szerint szakmailag tartalmas, közös programok kialakításával lehet bővíteni az együttműködést.

- Az oroszlan yi Nevelési Tanácsadóval fenntartott kapcsolataink a Nagyigmándi Gyermekjóléti Szolgálattal együtt egyre bővülnek. Nagy segítséget jelentenek tanulóink tanulási, magatartásbeli, szociális fejlesztésében, a gyermekvédelmi feladatok szakszerű ellátásában.
- Az egyházakkal a kapcsolatunk kiegyensúlyozott, segítjük egymás munkáját.
- A helyi Faluház ad helyet a községi rendezvényeknek, amelyeken felkérés esetén, lehetőségeinkhez mérten részt veszünk, műsorainkkal színesítjük a programokat.
- A község sportegyesülete foglalkoztat labdarúgó csapataik utánpótlásához iskolánkban tanuló gyerekeket.
- A civil szervezetek közül a helyi szinten működő Nyugdíjas klubbal ápolunk szoros kapcsolatot.

5. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

5.1. Az iskolában folyó pedagógiai munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

5.1.1. *Nevelő-oktató munkánk gyakorlatában – a pedagógiai alapelvek megvalósítása során – a következő alapelvek érvényesítésére kiemelten figyelünk:*

- *Életkori és egyéni sajátosságok figyelembevétele*
- *A nevelő hatások egységének elve*
- *Az aktivitás elve*
- *Célratörő, tervszerű, sokoldalú nevelő hatás biztosítása és összehangolása*
- *A pozitívumokra való támaszkodás elve*

5.1.2. *Az iskolában folyó nevelőmunka céljai:*

- Nevelési céljaink közül a legfontosabbnak az esélyegyenlőség megteremtését tartjuk. Az eltérő szociális háttérrel rendelkező tanulók, vagy az átlagtól kiugróan eltérő sajátosságokkal rendelkező tanulók azonos esélyeket kapjanak, és a saját teljesítményükhöz képest fejlődjenek.
- További célunk, hogy a nevelőközösség hivatásszeretével, következetességével szoros egységet alkosson, ahol a nevelő egyéniségét megtartva tudja az egységes eljárásokat alkalmazni, és arra törekszik, hogy a szülőkkel közösen tudják a nevelő hatásokat érvényesíteni.
- Célunk még, hogy a tanulók az órák tevékeny résztvevői legyenek, valamint, hogy az elméleti úton megszerzett ismereteket a gyakorlatban is alkalmazni tudják.
- Szüksége, hogy a pedagógus személyisége egészével neveljen. Munkáját a tudatosság, a rendszeresség, a következetesség, a fokozatosság és a folyamatosság állandó szem előtt tartásával végezze. Érezze fontosnak fellépni a durvaság és az önzés ellen.
- Kiemelkedően fontos cél még, hogy a tanulók pozitív tulajdonságaira kell építeni, ezt kell előtérbe helyezni. A közösség előtt összehasonlítás nélkül kell értékelni, az értékelés elsősorban ösztönző hatású legyen (biztatás, elismerés, dicséret). Minden esetben értékelni kell, hogy a tanuló önmagához mérten hogyan teljesít.

5.1.3. *Célokból adódó feladatok az iskolai nevelés-oktatás első szakaszában:*

- Átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulási szokásokat.
- Elősegítjük a tanulók szocializálódásának folyamatát.
- Pedagógiai munkánk középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése áll.

5.1.4. *Célokból adódó feladatok az iskolai nevelés-oktatás második szakaszában:*

- Fejlesztjük a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a tanulási stratégiák elsajátításához vezetnek, hozzásegítjük őket a megfelelő információs és kommunikációs kultúra elsajátításához.
- Fejlesztjük a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét.
- Megalapozzuk a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására.
- Fejlesztjük a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot, képviseljük az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt, az Európához való tartozás tudatát.

- A tanulók egyéni képességeit figyelembe vevő oktatás-differenciálás kiemelt területei a tanulási nehézségek enyhítésében, a felzárkóztatásban és a tehetséggondozásban láthatók.
- Valamennyi évfolyamon segítséget nyújtunk a tanulók környezettudatos viselkedésének kialakításához, testi és lelki egészségük megőrzéséhez és fejlesztéséhez.
- Felkészítjük őket a felnőtt élet szerepeire, a társadalomba való beilleszkedésre, a pályaválasztásra.

5.1.5. Eszközök, eljárások, tevékenységformák:

- A NAT-ra épülő helyi tanterv szerinti órák
 - A hagyományos frontális osztálymunka lehetősége szerinti helyettesítése egyéni vagy csoport munkával, differenciált feladatokkal, cselekvésre alapozott tanítással.
 - A tantárgyi tudás elsajátítását legjobban elősegítő tanulási módszerek megismertetése, gyakoroltatása
 - Tantárgyközi kapcsolatok erősítése.
 - Módszertani újítások: kooperatív tanulás
projekt módszer
téma - hét
 - IKT – s órák beépítése.
- Választható tanórák
 - Lehetőség szerinti felajánlásban egyéni adottságok, érdeklődés figyelembevételével kialakított gyakorlati tevékenységre épülő kiscsoportos foglalkozások.
 - Valamennyi évfolyamon megtalálható a sport jellegű (mozgásos), valamint alsó tagozaton a beszédfejlesztéssel foglalkozó, felsőben a manuális képességet fejlesztő tanórák. A választható tárgyakra való jelentkezés rendje időintervallumokkal a 20/2012.(VII 31.) EMMI rendelet 13. § -15.§szabályozott.
- A tanórán kívüli tevékenységek szervezeti keretei
 - napközi (1-4 évf.),
 - tanulószoba (5-8. évf.),
 - szakkörök,
 - egyéni és csoportos felzárkóztatás,
 - logopédiai foglalkozás,
 - korrepetálások, fejlesztő foglalkozás,
 - anyagi lehetőségtől függően tanulmányi kirándulások, színházlátogatások,
 - sport és tanulmányi versenyek,
 - az iskola hagyományos és hagyományteremtő rendezvényei,
 - Erdei iskola,
 - szabadidő tevékenységek,
 - diák-önkormányzati programok,
 - pályaválasztást elősegítő tevékenységek

Alkalmanként szervezett foglalkozások

- osztálykirándulások, tanulmányi kirándulások
- napközis tábor: anyagi lehetőségek illetve az igények figyelembe vételével.

A tanulók távollétéről, ha olyan programokon vesznek részt, amelyeken az iskolát képviselik, az igazgató dönt.

Sikerkritériumok:

- A tanuló saját teljesítményéhez mért javulás (Kompetenciamérés)
- Mérhető, reprodukálható tudás birtoklása

- Tanulmányi átlag növekedése
- Bukások visszaszorítása
- Versenyeredmények javulása
- Neveltségi szint növekedése

5.2.A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A NAT-ban képviselt értékek, követelmények azt a célt szolgálják, hogy a tanulók minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket. Tudatában vagyunk annak is, hogy tanulóink személyiségfejlődését a család, a kortársi csoport és más környezeti hatások is nagyban befolyásolják.

Ezért a nevelési, tanulási folyamatban teret adunk a

- színes, sokoldalú iskolai életnek,
- a tanulásnak,
- a játéknak,
- a munkának,
- fejlesztjük a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket,
- eddük akaratukat,
- hozzájárulunk életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez,
- növeljük az egyes tanulók szociális (politikai, jogi, ökonómiai) beavatottságát, kompetenciáját, önmaga kezelni tudását, én azonosságának stabilizálását.

A személyiségfejlesztés komplex felfogásából adódóan fejleszteni kívánjuk:

- a tanulók értelmét,
- érzelmeit,
- akaratukat,
- viselkedés-kultúrájukat,
- az ünnepélyeken, megemlékezéseken a tanulók nemzeti identitásának fejlesztésére, hazaszeretetük mélyítésére megfelelő figyelmet fordítunk.
- Lehetőséget biztosítunk számukra értékelő tevékenységre, döntési szituációra, empátiás képességük fejlesztésére.

Az iskola feladatainak teljesítése során együttműködik a szülőkkel.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységformák:

- A tanuló személyiségének feltérképezése, mint osztályfőnöki feladat
- Külső hatások találkozzanak a belső alapok nyújtotta lehetőségekkel: differenciált tanórai és tanórán kívüli tanulási lehetőségek fejlesztő értékeléssel.
- Életkori sajátosságok figyelembe vétele: tanulmányi munka mellett színes iskolai élet biztosítása.
- A nevelés, a fejlesztés alapjai:
 - pontos ismeretek a valóságról, széleskörű bemutatás elemzéssel. megbeszéléssel.
 - magatartás összhangban legyen az ismeretekkel, értékes személyiségjegyek, szokások kialakítása, magatartási modell követése, meggyőződés kialakítása.

A személyiségfejlesztés során felhasználható *közvetlen módszerek:*

Elbeszélés, bemutatás, személyes példamutatás, gyakoroltatás, segítségadás, ösztönzés, ellenőrzés, értékelés.

Közvetett módszerek:

Közösségi munka megszervezése, közös célok kitűzése, elfogadtatása, hagyományok kialakítása, felnőttek (szülők) bevonása a közösségi munkába, vita, dramatikus játékok, tréningek.

5.3.A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A *közösség* a közös élet vagy munkaviszonyok között élő, ill. közös eszmék, célok által egyesített emberek csoportja. A közösségek egyben szervezetek is, melyben a közösség tagjaink el kell sajátítaniuk a szerepszerű viselkedést.

Arra törekszünk, hogy a közösségben a partnerek figyeljenek egymásra. Iskolánk az éntudatot erősíti amellet, hogy együttes élményt igyekszik biztosítani, hogy a csoportban, az osztályban együtt élő gyerekek egymást jól megismerjék, egymás előtt ne zárják be magukat, egymást fogadják el.

Sajátítsák el azokat az ismereteke, gyakorolják azokat az *egyéni és közösségi* tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz, az értük való cselekvéshez vezetnek. Ismerjék meg a közös európai értékeket, az egyetemes kultúra eredményeit. Támogatást nyújtunk abban, hogy a gyerekeknél az egészségkárosító szokások kialakulását megelőzzük. Tevékenységünk gazdag szervezeti keretek között valósul meg. Magában foglalja a formális közösségek, de a szervezeti hagyományok rendszerét is.

Nevelőtestületi közösségünk fejlesztésében olyan közösségre törekszünk, melyet a gyermekszerepet, a stratégiai célok, a beavatottság, a közös értékvilág, a szakmai profizmusra való törekvés, a korrekt viszony egymáshoz, a tolerancia tartanak össze, s nem árt, ha egy kicsit a szeretet is. Az egyén szakmai autonómiája a tantestület által elfogadott keretek áthágása nélkül is megvalósul.

A közösségfejlesztés színterei:

A diákönkormányzat és a tanulói fórumokon:

- a diákönkormányzat ülésein
- a diákközgyűléseken, a rendezvényeiken,
- az egy általuk szervezett tanítási nap programjain biztosítjuk, hogy minden felső tagozatos tanulóközösségnek képvisellete legyen a diákönkormányzatban, érdekérvényesítésüket tanár segítse,
- az ügyeleti rendszer működtetésében,
- a tanulók minél több munkaszerepének ellátása során,
- az iskolai hagyományokat ápoló (Luca-nap , Farsang, Karácsony, Öveges nap stb.) rendezvényeken,
- ünnepélyeken lehetőséget biztosítunk a tanulói ötleteknek, a megvalósításban a tanulók cselekvő részvételének.

A közösségfejlesztés áthatja iskolai oktatásunk szinte valamennyi elemét.

- Kihaszználjuk a kötelező és nem kötelező tanórákat, szakköröket, sportköröket, a kirándulásokat, túrázásokat, táborozást, községi rendezvényeket és iskolán kívüli versenyeket.
- Az iskola hagyományinak ápolása jó alkalom a közösségfejlesztésre.(ÖKO – hét Öveges – nap rendezvényei)

- A közösségfejlesztés pedagógiai tevékenységében az osztályfőnököknek, a diákönkormányzatot segítő tanárnak kulcsszerepe van. Osztályfőnöki órákon a diákönkormányzat által szervezett programokon arra törekszünk, hogy a tanulók megismerjék az egyéni és közösségi jogait, élni tudjanak a demokratikus játékszabályokkal, legyenek nyitottak a másság iránt, vállaljanak részt a közösség előtt álló feladatokból.
- A konkrét feladatokat a helyi tantervekben, az osztályfőnöki munkatervben és a DÖK munkatervében kell megfogalmazni.

5.4.A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről meghatározza a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő tanuló (BTM-N) fogalmát. Miszerint az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciát mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Iskolánkban évente felmérjük a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő vagy fogyatékoságban szenvedő gyermekeiket, melynek megállapításához igénybe vesszük a nevelési tanácsadó, szükség esetén a szakértői és rehabilitációs bizottság segítségét.

Fokozottan figyelünk azokra a tanulókra, akiknél ilyen jellegű zavarokat észlelünk, egyénileg is foglalkozunk velük, igénybe véve a Gyermekjóléti Szolgálat és a Nevelési Tanácsadás, a Családsegítő és a védőnő segítségét is. Az osztályfőnökök rendszeresen tartják a kapcsolatot a gyerekek szüleivel is.

Egyéni felzárkóztató foglalkozásokat tartunk azoknak a gyerekeknek, akiknek magatartási és beilleszkedési nehézségeiből adódó tanulási problémáik vannak.

Bátorítjuk és ösztönözzük őket, hogy azokon a területeken tudják kifejteni képességeiket, amelyekben a legjobbat tudják nyújtani.

A fegyelmező intézkedéseket a lehető legritkábban alkalmazzuk velük szemben, sokkal erősebben élünk a jutalmazás eszközeivel.

5.5.A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Munkánk során iskolánkban nagy gondot fordítunk az egyes tanulók teljesítményeinek mérésére, az egyéni képességek, a tehetségígéretek felismerésére, majd fejlesztésére.

A képességek kibontakoztatását, a tehetséggondozást osztálykeretben a differenciálás módszerével törekszünk szolgálni.

Ezen felül:

- szakkörökkel,
- középiskolai előkészítő foglalkozással,
- tanulmányi versenyekkel,
- sportversenyekkel,
- műveltségi vetélkedőkkel

igyekszünk biztosítani a tehetséges gyerekek foglalkoztatását.

Kihasználjuk az önálló tanulásra és az önművelésre lehetőséget nyújtó iskolai könyvtári szolgáltatásokat, a diákönkormányzat által javasolt munkaszerepeket, a Faluház biztosította lehetőségeket, de élünk a művészeti iskolákba történő javaslatokkal és a pályairányítás adta lehetőségekkel is.

Előzőeken kívül az iskola hagyományos rendezvényei:

Vers- és prózamondó verseny,

Helyesírási verseny,
Sportversenyek, vetélkedők,
Helyesírási és szépírási verseny,
Daléneklési verseny,
Matematika verseny,
Történelem és honismereti verseny,
Természettudományi vetélkedő,

Valamint, iskolánk névadójának születésnapján a 2004/2005. tanévtől megrendezésre kerülő ÖKO – hét, és az Öveges-nap vetélkedői, versenyei.

Fenti programokkal is a tehetséges és jó képességű tanulók számára biztosítunk fejlesztési lehetőséget. Szükség esetén – pl. versenyre való felkészítésnél – élünk az egyéni foglalkozás lehetőségeivel is.

5.6.A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az oktatás-nevelés egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtése az iskolavezetés feladata a fenntartóval való szoros kapcsolattartással.

Iskolánkban a gyermek és ifjúságvédelmi feladatot megbízott nevelő látja el, aki fogadóóráján felkereshető. Munkáját az osztályfőnökök segítik. E témakör keretében gondoskodunk a tanulók tanítás előtti és óráközi felügyeletéről, az iskolában töltött idő alatt a tanulók védelméről, melyet a munkaközösség-vezetők koordinálnak.

Az iskolai baleseteket előidéző okok feltárása a munkavédelmi felelősre, megszüntetése az iskolavezetésre vár.

A tanulók rendszeres *egészségügyi vizsgálatát* az iskola, az iskolaorvos, a védőnő, a fogorvos közreműködésével szervezi, valamint a védőoltások beadásáról is gondoskodik.

A tanulók fizikai állapotának, teljesítményének méréséről a testnevelő tanár gondoskodik.

Az osztályfőnökök, a védőnővel szoros együttműködésben felderíti a gyermeke fejlődését veszélyeztető okokat.

Az egyes veszélyeztetett tanulókról nyilvántartás vezet.

Az osztályfőnökök folyamatos kapcsolatot tartanak az érintett tanulók szüleivel. Ha a veszélyeztetettség foka indokolja, igénybe veszi a gyermekjóléti szolgálat segítségét, vagy intézkedést kezdeményeznek. A tantárgyi és osztályfőnöki órák kereteit is felhasználjuk arra, hogy a dohányzás-, alkohol-, drog-függőség káros következményeiről tájékoztattuk a gyerekeket.

Az oroszlányi Rendőrkapitányság baleset megelőzési és drog prevenciós programjai is segítségünkre vannak.

5.7.A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Minden tanév elején az osztálytanítók felméri a részképesség-hiányos tanulókat osztályonként.

A felmérés kiterjed a javítóvizsgára és osztályismétlésre bukott tanulókra is.

Valamennyi ilyen tanulónak javasoljuk a napközis, ill. a tanulószobai foglalkozás igénybevételét. Amennyiben jelentős lemaradást tapasztalunk, igénybe vesszük a Nevelési Tanácsadó munkatársainak segítségét, a Tanácsadóba utalt tanulók szüleit meggyőzzük a gyermek szakszerű fejlesztésének szükségességéről.

A részképesség-hiányos tanulók részére igényeljük a Nevelési Tanácsadó logopédusának fejlesztő óráit.

Iskola Ayres - foglalkoztató termében olyan mozgásfejlesztő gyakorlatokat végeznek a tanulók, melyek jelentősen segítik lemaradásuk behozatalában őket.

A tanulási kudarcos tanulók részére egyéni, ill. kiscsoportos felzárkóztató foglalkozást és korrepetálást biztosítunk.

A sajátos nevelési igényű gyerekek, tanulók iskolai nevelése és oktatása esetén a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztési program a pedagógiai program *1. számú melléklete*.

5.8.Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

- Az osztályfőnökök szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon tájékoztatják a szülőket a szociális juttatások lehetőségeiről (pl. tankönyvsegély).
- Az osztályfőnökök feladata a szociális hátrányokkal küzdő tanulók feltérképezésére, problémák megismerése minden tanév elején.
- A kritikus helyzetben lévő tanulók és az azt igénylők részére biztosítjuk a napközis ellátást és foglalkozást az alsó tagozaton.
- A felső tagozatosok közül azok számára, akik rászorulnak, tanulószobai foglalkozást biztosítunk.
- Az osztályfőnökök megismerve a család egyéni gondjait, kidolgozzák a segítségnyújtás lehetséges módjait.
- Folyamatos kapcsolatot tartunk a védőnővel, a gyermekjóléti szolgálattal és a családsegítő központ illetékes munkatársával.

5.9.Szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

- Évente legalább két alkalommal az osztályfőnökök szülői értekezleten tájékoztatják a szülőket gyermekük iskolai munkájáról, viselkedésükről, valamint az osztály valamennyi tagját érintő témákról.
- Háromhavonta fogadódélután tartunk, melyen a szülő egyénileg kaphat felvilágosítást gyermekéről.
- A szülőt előzetes időpont egyeztetés után, alkalmas időben fogadni tudjuk.
- Az intézmény vezetője munkaidőben az iskola központi számán utolérhető, fogadóórája a szülők számára ismert. Előzetes időpont egyeztetés után felkereshető.
- Évente az éves Munkatervünkben meghatározott időpontokban nyílt napokat tartunk, mikor a szülők betekintheznek az iskolai tanórák működésébe, figyelemmel kísérhetik, hogy gyermekük milyen módon viselkedik az órákon.
- Kirándulásokra, színházlátogatásokra, egyéb közösségi programokra a szülők elkísérhetik gyermeküket Versenyre való eljutáshoz az elkövetkezőkben kérnénk is a szülők segítségét.
- A gyermeknapot, karácsonyi ünnepséget, farsangot mindig a szülőkkel együtt szervezzük, és tartjuk meg.
- Az osztályfőnökök családlátogatáson ismerkednek meg jobban a családokkal, benne a gyermek helyzetével. Az iskolánkba bekerülő első tanulók szüleit, valamint a pályaválasztás előtt álló nyolcadik osztályosok szüleit valamennyi alkalommal felkeresik az osztályfőnökök. Ezen kívül felmerülő probléma esetén minden alkalommal felveszik a családdal a kapcsolatot a pedagógusok.
- Az SZMK minden évben jótékonyági bált szervez, melynek bevételeiből támogatja a tanulók főként szabadidős programját.
- A szülőket az iskola minden nyilvános programjára, ünnepségeire meghívja, minden érdeklődő szülőt szeretettel várunk.

Feltétlenül el kell érni, hogy a szülők és az iskola között feltétlen bizalom és kölcsönös támogatás alakuljon ki a gyermekek érdekében. Emiatt a továbbiakban bővíteni fogjuk a közös programokat, a családlátogatásokat.

5.10. Az iskola egészségnevelési programja

5.10.1. Helyzetleírás

Iskolánk egy viszonylag elzárt településen helyezkedik el, aminek pozitív és negatív hatásai egyaránt megfigyelhetők a tanulókon. Amit még ma pozitívként élnek meg, az innen elkerülve (továbbtanulás, munkavállalás) negatívként hathat rájuk. Gondolva itt a szocializációs ártalmakra, közlekedési eszközök önálló használatára, az idegenekkel való kommunikációra, személyes krízishelyzetek felismerésére és kezelésére, valamint a veszélyforrásokra és az olykor eltérő viselkedési normákra. Ezeknek a megismerése. Elsajátítása memoriterek formájában lehetetlen, így a tapasztaltok begyűjtését, helyes alkalmazását a gyakori családi, iskolai kirándulások, vagy akár a versenyekre való utazások alkalmával kell elsajátítani.

Az iskola, mint a gyerekek mindennapi életének fő színtere minden tárgyi és személyi feltétellel rendelkezik ahhoz, hogy az egészségfejlesztés központi helyszíne legyen. Birtokában van a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő tárgyi eszközöknek, amik az ismeretek közvetítéséhez szükségesek, mint tantermi berendezések, szemléltető eszközök, korszerű információhordozók. Ezeken felül pedig informatika teremmel, mozgásfejlesztő szobával, igen jól felszerelt tornateremmel, rendezett és esztétikus épülettel és udvarral rendelkezik.

Tárgyi feltételeink jók, minden tanterem esztétikus, otthonos berendezéssel várja a gyerekeket.

A személyi feltételek kielégítőek az intézményen belül. Az egészségügyi ellátás működik és a gyerekek is részt vesznek a rendszeres kötelező szűrővizsgálatokon, oltásokon. A védőnői szakszolgálat megoldott, így az egészségnevelési program számít az együttműködésre, főként az alábbi témákban: testi higiénia, egészséges életmód, gyermekkori túlsúly megelőzése és kezelése, valamint a káros szenvedélyek prevenciója.

Az iskola rendezvényeinek, programjainak (Madarak Fák napja, Víz Világnapja, Papírgyűjtés, Szemétszüret, Nemzeti Ünnepek műsorai, Házi versenyek, Mikulás-nap, Gyermeknap, Természetjárás, Kerékpártúra....stb) skálája széles és gyakran a diákok igényeit követve változik, valamint a tanév időtartama is behatárolja a megrendezésre kerülő programok számát. A hagyományt teremtő programok egyike az ÖKO – hét és az Öveges nap, amit iskolánk névadó ünnepségének hetében, illetve napján (nov.10.) rendezünk.

2012 novemberében kettős jubileumot ünnepeltünk. Az "öreg" iskolánk átadásának 50. , míg a fiatalabb épületrész 25. évfordulóját. Méltón emlékeztünk meg az ez idő alatt az intézményben folyt munkáról. Ebben a tanévben újabb jubileumi program várja a megemlékezőket: az "öreg" iskolánk átadásának 55., míg a fiatalabb épületrész 30. évfordulója. Az elkövetkezőkben ezekhez az értékekhez hűen szeretnénk tevékenykedni.

Rendezvényeink sikeresek és színvonalasak, de sajnos a szülők, lakosok részéről a vártnál alacsonyabb számban látogattak. Ezen mindenképpen változtatni szeretnénk, hiszen az a tanuló, akit büszkeséggel, örömmel és sikerélménnyel motiválunk nagyobb léptékkel, kiegyensúlyozottabban halad a fejlődés útján.

5.10.2. Alapelvek, célok:

Az iskolára, mint a másodlagos szocializáció színterére egyre nagyobb mértékben hárul a nevelés feladata. Így lehetőség nyílik arra, hogy a hagyományos értelemben vett egészségnevelésen, felvilágosításon túl egy egészségfejlesztési programon keresztül kellő ösztönzést adjon, és tudást biztosítson egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez.

2013. IX.1 – jétől teljes körű egészségfejlesztési program megvalósítása szükséges a 20/2012.(VIII.31.)EMMI rendelet 129 -131 – § - a alapján .

Rövidtávú cél:

- egészség, egészségnevelés, egészségfejlesztés fogalmának megismerése, tisztázása
- minden tanuló ismerje meg önmagát, egészségi állapotát és szokásrendszerét, ami által legyen tisztába erősségeivel és gyengeségeivel, hogy egyéni adottságaihoz, képességeihez mértén tudjon fejlődni az egészségfejlesztés területén.

Középtávú cél:

- szemléletváltás, szemléletformálás,
- szülői és iskolai elvek, célok közelítése, összehangolása.

Hosszú távú cél:

- egy olyan egészséges életmód alapjainak a megteremtése, ami igaz a későbbiekben fejt ki hatását, de egy életre szól.

5.10.3. Egészségnevelési program tervezőinek, résztvevőinek feladatai

Intézményvezető: programok, akciók tervezésének megvalósításának, sikerességének ellenőrzése.

Osztályfőnöki munkaközösség: ellenőrzik és segítik az osztályfőnökök munkáját, koordinálják a programok lebonyolítását, a feladatok kiosztását végzik és ellenőrzik. **DÖK - öt segítő pedagógus:** a diákok tájékoztatása az aktuális programokról és az ezzel kapcsolatos teendőkről.

Osztályfőnökök, pedagógusok: figyelmet fordít a tantermek berendezéseire, hogy azok a tanulók életkori sajátosságainak megfeleljenek, valamint balesetveszély ne álljon fent. Ellenőrzi, hogy a megvilágítás, szellőztetés megfelelő-e. Tájékozódik a tanulók egészségi állapotáról, részképességek zavaráról. Folyamatosan figyelmeztet a testtartásra. Az ülésrendet időszakonként változtatja a szem és a gerinc védelmének érdekében.

Ellenőrzi az órarendet a terhelés egyenletes elosztása, valamint a mindennapos testmozgás megléte szempontjából. Tanmenet, munkaterv összeállításakor figyelembe veszi az egészségneveléssel kapcsolatos témákat, feladatokat.

Iskolaorvos/háziorvos: szűrővizsgálatok végzése, szakmai segítség az egészségnevelési program céljainak eléréséhez.

Védőnő: rendszeres ellenőrzés, megelőző felvilágosítás jellegű előadások szervezésének segítése, megtartása.

Szülői munkaközösség: programok, rendezvények lebonyolításának segítése, a programok látogatottságának növelése népszerűsítés útján is.

Egészségneveléssel összefüggő feladatok:

5.10.4. Iskolai étkezés. Táplálkozás

A gyerekek 7, 30-tól gyülekeznek az iskola udvarán, majd a 7,45 - ös csengő után bemennek a tantermekbe. Ha valaki otthon nem reggelizett, akkor 8,00 - ig még megehet. A tanítási órák 45 percesek, a szünet pedig 15 perc, amit az udvaron kell tölteniük, vagy rossz idő esetén az aulában. Az iskolában büfé nem üzemel, de hétfő, szerda és pénteki napokon az első szünetben vásárolhatnak tízórait egy mozgó pékségnél, ami közvetlenül az iskola bejáratánál áll meg, valamint igénybe vehetik az előfizetéses reggelit. A tízórai elfogyasztására az alsósoknak az első, a felsősöknek a második szünetben van lehetőségük, amikor a tanteremben maradnak. Majdnem minden osztályteremben van mosdó és a folyosókon is található, bár a rendeltetésszerű használatukban egyelőre nem jeleskednek. A tanórák után az étkeztetés az intézményben lévő étkezőben történik.

Az alsó tagozatban működik napközi. A napközis gyerekek együtt fogyasztják el az ebédet az iskolai ebédlőben. Az ételek minősége és mennyisége megfelelő, valamint uzsonna is kérhető hozzá, amit még a hazaindulás előtt az iskolában fogyasztanak el.

Sajnos sok gyerek az ebédlőben találkozik először főtt étellel vagy annak ilyen széles tárházával. Olykor előfordul, hogy az evőeszközök rendeltetésszerű használatát itt sajátítják el a gyerekek, ezért fontosnak tartjuk, hogy a hátrányos helyzetű vagy veszélyeztetett gyerekek vegyék igénybe ezt a szolgáltatást.

Természetesen táplálkozási ismeretekről esik szó az osztályfőnöki órákon és az ehhez a témakörhöz kapcsolódó tantárgyak óráin, ahol sok gyümölcscről és zöldségről játékos hatásaival ismertetjük meg tanulóinkat. Vetélkedők alkalmával pedig gyakran íz és illat alapján kell felismerni őket. Egy-egy program keretén belül, pedig maguk készítenek ételeket, nyersanyagokból.

Az iskola házirendje megfogalmazza, hogy szénsavas üdítőt, szotjolát, rágót... stb nem lehet az iskolába hozni, aminek a rendvédelmi hatása mellett egészségmegőrző szerepe van.

2013 szeptemberétől iskolánk bekapcsolódott az iskolagyümölcs programba is.

5.10.5. Mindennapos testmozgás

A kötelező testnevelési órákat a 2011 évi CXCV. Köznevelési törvény új elemét a mindennapos testnevelést az iskolai nevelés – oktatás első, ötödik évfolyamán 2012. szeptember 1 – jétől kezdődően felmenő rendszerben kellett megszervezni.

A testnevelési órákon és egyéb mozgásos tevékenységek alkalmával a gyerekeket figyelmeztetni kell a helyes testtartásra, és minél gyakrabban kell tartásjavító tornát beiktatni a munkatervbe.

Fontos a sikerélmény óráról – órára való biztosítása, mert ez által tudjuk a gyerekekkel megszerettetni a mozgást. A játékok igen jó eszközei ennek. Ha csapatjátékot játszunk vagy csoportokat alakítunk, nagy figyelmet kell fordítani az erőviszonyok kiegyenlítetttségére. A legnagyobb sikere mégis annak van, ha együtt dolgozik, mozog a tanár a diákokkal, így a személyes példamutatás elengedhetetlen.

Gyógytestnevelési órák megtartására is van lehetőség, az iskola Ayres termében, az egészségügyi problémákkal küzdő tanulóknál az orvos által előírt utasításokra, mind a tanítók, mind a testnevelő kiemelten figyelnek.

Az iskola létesítményei kiválóan alkalmasak a mozgásos tevékenységek lebonyolításához. Szinte minden sporteszköz megtalálható a szertárban, amit akár a testnevelés óra, szakkör vagy akár szabadidős tevékenység alkalmával használni lehet. Ilyen alkalom a minden

évben megrendezendő atlétika verseny, Mikulás Kupa, házi versenyek labdajátékokból, gyermeknapi vetélkedő.

Az iskola támogatja a község labdarúgó utánpótlását vezető edző munkáját.

5.10.6. Személyiség fejlődése. Minden évben felmerülő témák

A gyerekek az iskolában nem egyszerűen az életre készülnek, hanem az iskola is maga az élet.

A megfelelő fejlődéshez információkra van szükségük, amiket a tanórákon és azokon kívül szakkörökön, választható órákon sajátítanak el. Amiket aztán a gyakorlatban alkalmaznak saját fejlettségi szintjükön. Természetesen az ismeretek önmagukban nem garantálják a normális magatartást, de annak kialakításához, főként pedig megszilárdításához hozzájárulnak.

A személyiség fejlődése szempontjából fontos a szociális képességek (erkölcsi ítélőképesség, erkölcsi összefüggések látásának képessége) normakövetés képessége, mások érdekeinek figyelembevételére való képesség, az együttműködés, a kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás képessége) fejlesztése, melynek, ha nem megfelelő a fejlettsége, akkor az egyén életvezetése nagy valószínűséggel negatív önpusztító irányba fordul és rögzül. Jelentős magatartásszabályozó szerep jut a szokásnak, példaképeszményképkövetésnek és a meggyőződésnek is, melyek kialakításának módszerei:

szokásformálás: követelés, gyakoroltatás, segítségadás, ellenőrzés, ösztönzés.

modellközvetítés: elbeszélés, példaértékű személyek bemutatása, műalkotások bemutatása, személyes példa

meggyőződés formálás(elvek, normák, eszmék közvetítése): előadások, magyarázat, beszélgetés, tanulók önálló elemző munkája

Ezen szempontokat és módszereket alkalmazva kerülnek feldolgozásra a következő témák a tanulók életkori sajátosságainak, fejlettségi szintjének figyelembevételével.

Minden évben felmerülő témák:

1. Az értékek ismerete (fogalma, mi az és mi nem)
2. Önismeret és saját egészségi állapot megismerése, szokásrendszer feltérképezése (pozitívumok, negatívumok)
3. Tanulási környezet alakítása (hely, időterv)
4. Tanulás és tanulási technikák megismerése (több technika megismerése, néhány kipróbálása)
5. Napirend helyes kialakítása (munka – pihenés helyes arányának megállapítása)
6. Tisztálkodási szokások (testi higiénia, kézmosás, fogmosás)
7. Egészséges testtartás, mozgás fontossága (tanórán, szünetben, szabadidőben, hétvégén, vakáción)
8. Természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége, környezeti ártalmak megfigyelése
9. Étkezés: főtt étel, hideg élelmiszerek, vitaminok, gyümölcsök, zöldségek (mit, mikor, mennyit)
10. Betegségek és gyógyítási folyamataik (elsősegély, gyógyszerhasználat, megelőzés)
11. Öltözködési szokások (évszakok, napszakok, divat, egészségtelen anyagok, egyéniség)
12. Személyes biztonság (közlekedés gyalog, tömegközlekedési eszközön, kerékpárral, motorral)
13. A barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
14. Szenvedélybetegségek megismerése, elkerülése (dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer)

5.10.7. Egészségnevelés és környezeti nevelés a tanórákon és azokon kívül

A minden évben felmerülő témák feldolgozása főként az osztályfőnöki munkatervek összeállításánál kell hangsúlyozottan figyelembe venni, de ugyanakkor meg kell jelenniük minden szaktárgy munkatervében, tanmenetében is, hiszen ezek a tárgyak adják azt az ismereti alapot, amire aztán az egészségnevelési, egészségfejlesztési program támaszkodik, kiegészíti, továbbfejleszti és alkalmazza.

Valamint az egészségfejlesztési terv elvárja, hogy szaktárgyak tananyagának feldolgozása során a diákok aktív, gyakorlati munkával kapcsolódjanak programjához. Gondolva itt olyan tevékenységekre, mint házi dolgozatok, gyűjtő munkák, faliújság készítése, plakátok, felhívások, kiselőadások, kiállítások készítése... stb., melyek az egészségnevelés alapelveinek, céljainak eleget tesznek. Ugyanez vonatkozik a választott tantárgyakra és szakkörökre is.

Továbbá alkalmazni kell az egyéni képességekhez igazodó differenciált oktatás módszerét, hogy mindenki saját képességeihez mértén tudjon előre jutni és így a sikerélmény biztosított legyen a gyengébbek számára is.

Erdei iskola, tanulmányi kirándulások a legalkalmasabbak az egészségnevelés témaköreinek közvetítésére, hiszen ilyenkor egy vagy több napon keresztül alakítjuk a tanulók tevékenység – és feladatrendszerét, valamint munkaformáit úgy, hogy ezek keretében a gyerekek sokoldalú tapasztalatokat szerezhettek a szándéktól a következményig tartó folyamat történéseiről.

Az egészség és környezet összefüggése jól érzékelhető olyan évről-évre megrendezendő programokkal, mint dekorációs verseny, tisztasági verseny, papírgyűjtés, szemétszedés, elektronikai hulladékgyűjtés. Közben folyamatosan tudatosítani kell a gyerekekkel, hogy mennyivel jobban érezzük magunkat egy tiszta és szép környezetben. Törekedni kell a szabadban tölthető idő növelésére is, amit a tanórák szabadban történt megtartásával érhetünk el. Erre kiválóan alkalmas a szép, parkosított iskolaudvar.

5.10.8. Iskolai terv az elsősegély - nyújtási alapismeretek elsajátításához

Az iskolai Pedagógiai Programja meghatározza az iskola Nevelési Programját, ennek keretén belül az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervet.

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos, vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul. Az iskolai balesetek számának növekedése, valamint a sérültek szakszerű ellátása megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegély-nyújtás. Lehetőség van osztályfőnöki-, biológia-, kémia-, fizikaórákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására. Minden iskola számára fontos, hogy megfelelő számú elsősegély-nyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl.: Erdei Iskola, hulladékgyűjtés során) tudnak használni.

Célok:

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegély-nyújtás fogalmát.
- ismerjék meg az élettannal kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat
- -ismerjék fel a vészhelyzeteket

- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegélynyújtási módokat
- ismerkedjenek meg a Mentőszolgálat felépítésével és működésével
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni

Feladatok:

- A tanulók korszerű ismeretekkel, készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtás területén
- -a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegély-nyújtás alapismereteit
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten-tanórán kívüli foglalkozások keretében foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos alapismeretekkel

Tevékenységi formák:

A helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó ismeretek

Tantárgy	Elsősegély-nyújtási alapismeretek
Biológia	-rovarcsípések -légúti akadály -artériás,ütőeres vérzés -komplex újraélesztés
Kémia	-mérgeзések -vegyszer okozta sérülések -savmarás -égési sérülések -forrázás -szén-monoxid mérgezés
Fizika	-égési sérülések -forrázás
Testnevelés	-magasból esés, ficam, törés egyéb sérülések
Technika	-olló,kés,szerszámok okozta sérülések megelőzése, ellátása
Természetismeret	-teendők közlekedési baleset esetén -iskolaorvos, védőnő értesítése, mentőhívás -otthoni veszélyforrások és sérülések ellátása
Osztályfőnöki	-balesetmegelőzés -segítségnyújtás baleset esetén (udvari balesetek, szaktantermi balesetek, lépcsőbaleset,közlekedési balesetek, szünidei balesetek) -esetelemzések
Egyéb tanórán kívüli foglalkozások	-szakkörök -szabadidős foglalkozások -népi mesterségek -ÖKO-hét -rendőri előadás -védőnői ,iskolaorvosi tájékoztató

Az elsősegélynyújtás azért fontos, mert az egészség, az élet érték. Egyszeri és megismételhetetlen. A tanórák során megszerezhetik a tanulók mindazokat az ismereteket ,

amelyek segítségével társaikon, ill. magukon is segíthetnek. A megszerzett tudásnak hasznát vehetik, ha tovább tanulnak. A tanulók tanulják meg, hogy a bajt könnyebb elkerülni, mint orvosolni.

5.10.9. Balesetvédelmi rendszabályok

Az intézmény működését biztosító balesetvédelmi rendszabályokat, a tanulók felé támasztott elvárásokat az iskola házirendje tartalmazza. Ezt minden év elején az osztályfőnök ismerteti, nagy hangsúllyal arra a részre, ahol esetleges változás történt. Majd az osztályban kifüggeszti azt. Az ettől eltérő, szaktárgyakra vonatkozó előírásokat a szaktanár ismerteti és tartatja be.

5.10.10. A program értékelhetősége

Egy egészségnevelési vetélkedő keretén belül, visszaigazolást kapunk arról, hogy egy adott év során, milyen mértékben sikerült elsajátítaniuk a gyerekeknek a feldolgozott témákat, mennyire tudják alkalmazni új ismereteiket. A következő év eredményei pedig már ehhez viszonyíthatók.

5.11. Az iskola környezetnevelési programja

5.11.1. Környezet- és természetvédelmi jogszabályok

1995. évi LIII. törvény

a környezet védelmének általános szabályairól

1995. évi LVII. törvény

a vízgazdálkodásról

1996. évi LIII. törvény

a természet védelméről

2013. évi XXVI. törvény a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény módosításáról

2015. évi CCXXX. törvény a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény módosításáról

28/2015. (VI. 17.) OGY határozata biológiai sokféleség megőrzésének 2015-2020 közötti időszakokra szóló nemzeti stratégiájáról

Hulladékgazdálkodással kapcsolatos jogszabályok

2012. évi CLXXXV. törvény

a hulladékról

72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet

a hulladékok jegyzékéről

98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet

a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységről

385/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet

a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás végzésének feltételeiről

439/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet

a hulladékgazdálkodási tevékenységek nyilvántartásba vételéről, valamint hatósági engedélyezéséről

309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet

a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről

442/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet

a csomagolásról és a csomagolási hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről

197/2014. (VIII. 1.) Korm. rendelet 197/2014. (VIII. 1.) Korm. rendelet
az elektromos és elektronikus berendezésekkel kapcsolatos hulladékgazdálkodási
tevékenységekről
369/2014. (XII. 30.) Korm. rendelet 369/2014. (XII. 30.) Korm. rendelet
a hulladékká vált gépjárművekről
445/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet
az elem- és akkumulátorhulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről
2013. évi CXXV. törvény
a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység minősítéséről

Levegőtisztaság-védelemmel kapcsolatos jogszabályok

306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet
a levegő védelméről

Vízvédelemmel kapcsolatos jogszabályok

72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet
a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról
18/1996. (VI. 13.) KHVM rendelet
a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges kérelemről és mellékleteiről
220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet
a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól
219/2004 (VII. 21.) Korm. rendelet
a felszín alatti vizek védelméről
28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet
a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes
szabályairól
27/2005. (XII. 6.) KvVM rendelet
a használt és szennyvizek kibocsátásának ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokról
18/2007. (V. 10.) KvVM rendelet
a felszín alatti víz és a földtani közeg környezetvédelmi nyilvántartási rendszer (FAVI)
adatszolgáltatásáról
2013. évi CII. törvénya halgazdálkodásról és a hal védelméről

Zajvédelemmel kapcsolatos jogszabályok

284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet
a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól
93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet
a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás
ellenőrzésének módjáról

5.11.2. Egészségügyi jogszabályok

A **Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogram** (1996) 9.5 pontja részletesen foglalkozik a környezet-egészségügy oktatásával, nevelésével. Az oktatás, nevelés és szakképzés környezet-egészségügyi feladatait két nagy területre osztja:

- Környezet-egészségtani szakismeretekre és módszerekre azoknak a szakembereknek van szükségük, akiknek ez munkakörükkel közvetlenül összefügg. Számukra ezt a képzés során a képzési követelmények előírják.
- A környezetegészség kultúrája ugyanakkor az életvitel részeként a hétköznapi tudás és szokásrendszer egyik fontos eleme, minden embert érintő kulturális tényező. E kultúra az emberek életvitel szokásaiban, életmódjukban, értékrendjükben tükröződik. Kialakulása a családi szocializációban kezdődik, később az intézményi nevelés, oktatás és az iskolarendszeren kívüli hatások együttesen formálják.

1998-ban Koppenhágában a WHO Európai Regionális Bizottsága elfogadta az **Európai Egészség 21.** nyilatkozatot, amelynek célkitűzései többek között kimondják, hogy 2015-re a lakosságnak a társadalom minden rétegében egészségesebb életmódot kell kialakítani, és hogy a régió lakosságának olyan biztonságosabb fizikai környezetben kell élnie, ahol az egészségre veszélyes szennyező anyagok nem haladhatják meg a nemzetközileg elfogadott határértékeket.

Az Egészségügyi Világszervezet számos idevonatkozó dokumentuma, az „Egészség 21” Regionális Stratégia szakmai háttérrel nyújt a hazai az **„Egészség évtizedének Johan Béla Nemzeti Programja”** 2002 kidolgozásához. Előzménye a Nemzeti Népegészségügyi Program (1066/2001 Kormányhatározat). A Program illeszkedik az EU népegészségügyi prioritásaihoz, és hazánk uniós csatlakozása további lendületet ad a sikeres végrehajtásnak.

Tudatosítani kell mindannyiunkban, hogy az egészség nem csak az egészségügy ügye, sőt szerepe a megelőzésben eltöprel azon tényezők mellett, melyek az egészségi állapotot sokkal jobban meghatározzák.

Kimondja, hogy a család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé,

valamint kedvező irányban változzék a közoktatás intézményrendszerének légköre.

Az iskolai munkát tartalmi alapjaiban szabályozó közös követelményei között találjuk a környezeti nevelést. „A környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.”

5.11.3. Az iskola környezetének, építési és berendezési adottságainak bemutatása

Iskolánk Komárom-Esztergom megye Szákszend településén működik. A község 1600 lakosú és a környező nagyobb városoktól (Tata, Tatabánya, oroslány stb.) 20-30 km-es távolságban, szántóföldektől övezetten a Vértes és a Gerecse hegység által határolt területen található. Mindkét hegység tájvédelmi körzet része, ami lehetőséget biztosít a gyermekeknek, hogy természetismereti tudásukat bővítsék, megismerkedjenek a természetvédelem alapjaival.

A község munkahelyekkel nem bővelkedik, ezért a munkaképes lakosság nagy része a környező városokban helyezkedett el. A faluban a munkanélküliek száma egyre nő. Általános iskolánk a település közepén található.

- Két épületrészből áll, a régi épület 1962-ben, az újabb szárny és a tornaterem 1987-88-ban épült. A két részt a 2002-ben épült aula kapcsolja össze. A felépítő anyag tégl, nyílászáróinak cseréjére 2008 – ban került sor, ebben a tanévben szükséges a javítás.
- Az iskola lapterülete 1804 m^2 , ezen a területen tizenkét tanterem található, ebbe beletartozik a nyolc osztályterem, a mozgásfejlesztést szolgáló Maci terem (Ayres terem) a számítástechnika szaktanterem, a természettudományi előadó, a technika szaktanterem. Kiegészíti a tanterem sorát a nagyméretű tornaterem a hozzátartozó szertárral és öltözőkkel. Az épület helyet biztosít még a kémia-fizika szertárnak és az orvosi szobának is.
- A tanterem nagysága megfelel az ott tanuló osztályok létszámának, hiszen a tanterem nagysága $54,16 - 55,8\text{ m}^2$ közötti, a legnagyobb létszámú osztály 21 fős így az átlagos érték $2,58 - 2,66\text{ m}^2/\text{tanuló}$ ennél a létszámnál.
- A megvilágítás korszerű, energiatakarékos fénycsővekkel, neon fénycsővekkel történik.
- A sötétítés sötétítőfüggönyökkel oldható meg, szellőztetés az ablakok nyitásával biztosítható.

- A falak festése fehér, lambériázott.
- A tanulók egyszemélyes tanulói asztaloknál foglalnak helyet. A tantermek kialakítása, berendezése kellemes, otthonos.
- Mellékhelyiségek mindkét épületrészben találhatók, a régi épületszárnyban 1; az újban 1, nemenkénti megosztásban, az emeleten 2 tanári WC és mosdó található (itt is nemenkénti megosztásban). A tornaterem öltözőiben 1-1 mellékhelyiség van több mosdóval és zuhanyzókkal ellátva. Az iskolának ezen része a közeljövőben felújításra szorul.
- Külön helyiségben történik a takarítóeszközök és szerek tárolása.

Az iskola épületei körbekerített, zárt, nagyméretű udvaron találhatók az udvar egyik része a parkosított előkert, mely sövényeivel, örökzöldjeivel megvéd az utcai zajtól és portól. Az épületek mögötti udvaron található egy bitumenes rész, egy füves terület rajta sportpálya és a távolugró gödör.

A körbekerített részen kívül az iskolához tartozik egy gyakorlókert, amelynek egy részét hasznosítani, fennmaradó részét parkosítani szeretnénk.

5.11.4. Az iskola hagyományai a környezetvédelem területén

Hagyományos kezdeményezések, melyeket lehetőségek szerint minden évben megszervezünk:

Hagyományteremtő rendezvényünk a 2004/2005 tanévtől az iskola névadójának tiszteletére megrendezésre kerülő Öveges nap, és a hozzá kapcsolódó ÖKO – hetet.

- 2006-ban iskolánk elnyerte az Oktatási Minisztérium és a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Öko Iskola címét. Minden tanítási évben új munkaterv alapján valósítjuk meg az ebből adódó feladatokat. 2012 – ben az ÖRÖKÖS ÖKOISKOLA címet is megszereztük, amely nagy büszkeséggel és nagyon sok feladattal is jár.

Az ÖKO Iskolai Programot az 2. számú melléklet tartalmazza.

- Tanulmányi kirándulások – egy napos tanulmányutak egy-egy terület, táj megismerése.
- Szakköri tevékenység: természetjáró, honismereti, környezetvédelmi szakkör – melyek munkájába beépíthető volt a környezeti nevelés.
- Versenyek, vetélkedők: dekorációs, ill. tisztasági verseny – egészségnevelési és környezetvédelmi vetélkedők.
- Jeles napok alkalmából külön programokat szerveztünk a Föld napja, a Víz világnapja.
- Erdei Iskola keretében egy osztállyal a projektoktatás módszerét felhasználva közelebbről is megismerkedünk a körülöttünk lévő természettel.
- Akciók keretében papírt, fémeket, elemeket, kupakot, parlagfűvet gyűjtöttünk, virágokat ültettünk, madáretetőket készítettünk.

5.11.5. Erőforrások

• Személyi feltételek

a. Belső:

Pedagógusok, részt vesznek a programok tervezésben, szervezésében, lebonyolításában. Kapcsolatot tartanak a szülőkkel és a segítőkkel.

Technikai dolgozók: munkavégzésük során segítik a környezetnevelési program végrehajtását, környezetbarát anyagokat használnak fel, esetleges gyűjtéseket segítik. Tanulók: aktívan részt vesznek a programokban, környezetüket szépítik. Diákönkormányzat: részt vesz az ellenőrzésekben, zsűrizésekben, ötleteivel segíti környezetvédelmi program kialakítását és megvalósítását.

b. Külső:

Szülői Munkaközösség, szülők, társintézmények, önkormányzat, egészségügyi szolgálat, és egyéb partnerek:
A programok segítése illetve aktív részvétel a programok lebonyolításában.

• **Anyagi feltételek**

Pályázatok, támogatások segítségével.

5.11.6. Alapelvek, jövőkép a környezeti és egészségügyi nevelésben

Általános célok, értékek a környezeti és egészségügyi nevelésben

- Az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt
- A Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés
- A bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése
- A testi-lelki egészség megőrzése

5.11.7. Az iskola hitvallása

A környezet- és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezet- és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

5.11.8. Hosszú távú pedagógiai célok

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés
- holisztikus szemléletmód kialakítása
- fenntarthatóságra nevelés
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát.
- helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség
- globális összefüggések megértése
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása

- az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktivizálás
- a családi életre nevelés fejlesztése
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése

5.11.9. Kulcsszavak

- szeretet
- tisztelet, megbecsülés
- harmónia
- mértékletesség
- takarékoság
- alázat
- esztétika
- empátia, segítőkészség
- tolerancia
- komplementaritás
- együttműködés
- kölcsönhatás
- felelősség
- ökológiai fenntarthatóság
- mérték és mértéktartás
- öröm, vidámság
- globális gondolkodás
- lokális cselekvés
- holisztikus világszemlélet
- szelídség

5.11.10. Konkrét célok és feladatok

- Természeti – épített – szociális környezetünk ismerete: helyi értékek és problémák feltérképezése, ezek alapján a helyi célok megfogalmazása.
- Hagyományok védelme.
- Együttműködés a falu lakóival, közösségeivel, kommunikáció fejlesztése.

a. Rövid távú feladatok:

- Az iskolabelső javítása, dekorációval színvonalasabbá tétele.
- Kiállítási lehetőség a gyermekek munkáinak.
- A tisztaság rendszeres ellenőrzése (tisztasági verseny megszervezése).
- Környezetbarát tisztítószer használata.
- Ismeretterjesztő folyóiratok beszerzése.
- Iskola környezetének szépítése, virágos felületek növelésével, parlagfű irtás rendszeressé tételével. Madárvédelem.
- A községben elemgyűjtés lehetőségeinek megszervezése, egy-egy kisebb terület „örökbefogadása, gondozása”.

b. Hosszútávon megoldásra váró feladatok:

- Iskolai környezet szebbé tétele, anyagi lehetőségek függvényében:
- Iskolakert parkosítása
- Zárható kerékpártároló kialakítása

- energiatakarékos fűtési rendszer kialakítása
- víztakarékos öblítés bevezetése
- esztétikai érzés fejlesztését szolgáló eszközök (pl.aulában zárható szekrények kiállítás rendezésére)

5.11.11. *A környezeti nevelés színterei*

Az utóbbi évszázadokban, évtizedekben a természet használata helyenként túlzott mértéket ért el, és ennek következményeként az ember lakóhelye, környezete sem csak előnyére változott.

Egyetérthetünk tehát abban, hogy természeti értékeink megismerésének, megőrzésének, a környezeti nevelésnek, mint tudatformálásnak alapvető szerepe van a környezeti gondok megoldásában. A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése.

Az intézményes keretek közötti környezeti nevelés elsősorban az oktatási intézményekben folyik, beleértve az óvodát, az általános- és középiskolát, a felsőoktatást is.

A környezeti nevelés beépíthető valamennyi tantárgyba, de megjelenhet önálló tantárgyként is, és tanítási órákon kívül is érvényesülhet. Alapvetően fogadhatjuk el, hogy ez a nevelés élethosszig tartó folyamat, hiszen az alapvető attitűdök korai gyermekkorban kialakulnak, de egy idősebb ember szemlélete is sokat változhat.

A nevelés során fontos figyelembe venni az életkori sajátosságokat a kitűzött célok elérése érdekében. A kisiskolás korú (6-10 éves) gyermek főleg utánzóva tanul pl. úgy viselkedik az erdőben, ahogyan mi. Később kezd áttérni belső mintáinak kialakítására, követésére. Ugyancsak erre a korosztályra jellemző, hogy kedveli a játékot és a mesét, ezért környezeti nevelésének, tevékenységének is mesélőnek, játékosnak kell lennie.

A kiskamaszok korosztályára (10-13 évesek) a versenyzhetnék, a munkakedv és a szenvedélyes gyűjteménykészítés a jellemző, míg a kamaszok (12-16 évesek) számára már fontosak a törvényszerűségek, képesek jelenkori életmódjuk környezeti hatásait a jövő felől vizsgálni. Különösen ki kell még emelni, hogy alapvető fontosságú ebben a munkában a családi nevelés és az iskolai nevelés összhangja, az intézmények és a család együttműködése.

A tanórán folyó, szaktárgyakhoz kapcsolódó környezeti nevelés lehetőségei

Alapvető jelentőségű a természettudományos tantárgyak szerepe a környezeti nevelésben. Segíti ezt a munkát az a lehetőség, hogy 1-6. osztályban egységes természetismeret tantárgyat oktattunk. 7. osztálytól kezdődően a természetismeret tantárgy részterületei szétválnak, külön fizika, kémia, földrajz, biológia tantárgyak jelennek meg, megnehezítve a folyamatos, célirányos nevelést.

A társadalomtudományi tárgyak feladata, hogy a társadalom jellemzői az emberi viselkedés és kultúra irányából közelítsék meg a kérdést.

A technika – életvitel tantárgyak nagy jelentősége, hogy gyakorlati szempontból elemezhetik a környezetbarát életformát, illetve tanácsokat adhatnak ennek kialakításához. A művészeti tárgyak alkalmasak az érzelmi megközelítésre, lehetőséget teremtenek a természet és a környezet szépségének átéléséhez.

A test- és egészségnevelési tárgyak a környezet és az egészség szoros kapcsolatának érztetésével, megértésével, igények kialakításával tehetik a legtöbbet.

Célszerű a tantárgyakhoz készülő tanmenetekben feltüntetni a kapcsolódási pontokat a környezeti neveléssel.

Tanórán kívüli lehetőségek

Célkitűzések

- fejlesszék a tanuló szociális képességeit
- adjanak lehetőséget új ismeretek megszerzésére (biológiai sokféleség, fenntartható fejlődés)
- rendszerezzék, szelektálják, mélyítsék el a már meglévő ismereteket
- fejlesszék a környezeti harmónia megteremtése érdekében fontos képességeket: (pl.: problémamegoldó, konfliktuskezelési képességek, tolerancia, alternatív gondolkodás)
- ösztönözzenek az egészséges, környezetbarát életmód elsajátítására
- alakítsanak ki környezeti érzékenységet, helyes szokásokat, viselkedési normákat
- neveljenek a hagyományok tiszteletére
- mutassanak követendő mintákat

Szakkörök – Környezetvédelmi: A szakkör a kutató típusú, önállóan vizsgálódni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színtere. A környezetvédelmi szakkörökön belül lehetnek tematikus szakkörök is (pl.: biokertész, gyógynövény, természetkutató stb.) de a tantárgyakkal megegyező szakkörök (kémia, biológia) munkájába is be lehet építeni a környezeti nevelést.

- *Elsősegélynyújtó, polgárvédelmi*: orvostanhallgató illetve polgárvédelmi szakember segítségével.

A környezet- és egészségvédelem jeles napjai. A természet-környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve illetve külön programokat szervezve emlékezhetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezhetünk, illetve pályázatot írhatunk ki.

Március 22.	Víz Világnapja
Április 22.	Föld Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Május 15.	Állat- és növényismeret napja (Magyarországon)

Akciók – Egy-egy helyi környezeti probléma megoldására vagy jeles napokon szervezzünk olyan akciókat, amelyek felhívják a lakóhelyünk közösségének figyelmét egy-egy helyi vagy globális környezeti problémára. A megmozdulást szervezhetjük magunk is, de csatlakozhatunk helyi vagy országos környezetvédő szervezetek akcióihoz (pl.: Autómentes nap).

Kiállítások – Rendezzünk iskolánkban nyitott, a nagyközönség által is látogatható környezetvédelmi kiállításokat (pl. szemszobrászat, természeti értékeket, helyi problémákat bemutató kiállítás). Jó lehetőség a környező iskolákkal való kapcsolattartásra.

Tanulmányi kirándulás – Szervezzünk egy- vagy többnapos tanulmányutat egy-egy konkrét téma részletesebb megismerésére, egy-egy terület, táj megismerése céljából. Ellátogathatunk kisebb-nagyobb gyerekcsoportokkal tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadasparkokba, botanikus kertekbe, múzeumokba.

Iskolai biokert, komposztálás – Ha van lehetőség, ilyen módon nagyon sok tanulót egész évben értelmes környezetvédelmi feladattal láthatunk el. Az iskolai (konyhai és tanulói) hulladékot naponta komposztálhatják, elsajátítva ezen keresztül a komposztálás technológiáját, a szelektív hulladékgyűjtés alapjait.

Zöldesítés: A környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolva vagy önálló programként, a szülők illetve az iskola-közel (lakótelep) lakosság megnyerésével cserjék, fák ültetésével szépíthetjük környezetünket és a zajtól, portól védhetjük szervezetünket.

Vetélkedők, tanulmányi versenyek - Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.

Kézműves foglalkozás – A természet adta anyagok (termések, levelek, tollak, csigaházak..) illetve az újrahasznosítható hulladék-anyagok felhasználásával különböző díszeket, kompozíciókat készíthetünk, amelyekből kiállítás vagy vásár is szervezhető (pl.: Karácsonyi vásár)

Diák Önkormányzati nap – Az iskolai programnak mindig lehet környezet-egészségügyi része is.

Sportnap – a szülőkkel összefogva egész naposra is tervezhetjük (szombat) és az egészséges ételek, italok, gyógyhatású készítmények vásárával, táncbemutatókkal, egészségi állapotfelméréssel is összeköthetjük.

Napközis szabadidős foglalkozások: séta a környéken, termések gyűjtése

DSE szervezések: délutánonként változó évfolyam-összetételben sportversenyek.

Látogatások: pl. állatkertben, múzeumban, botanikus kertbe, arborétumban, tanyán, nemzeti parkban, szemételepen, hulladékégetőnél, szennyvíztisztító telepen, papírgyárban. Ennek során előre megadott szempontsor vagy feladatlap segítségével buzdítsuk a gyerekeket az önálló felfedezésre, az ismeretek önálló feldolgozására.

Előadások - A nagyon jól sikerült környezet-egészségvédelmi tanulói kiselőadásokból illetve a kiírt pályázatok szóbeli védéséből rendezhetünk egy iskolai szintű programot is. A tanulók, tanárok, szülők környezet-egészségügyi nevelésének egyik hasznos módszere amellet, hogy fejleszti a tanulók helyes önértékelését és pozitív megerősítését. Hívhatunk meg ebben a témában jártas szülőket vagy szakembereket, sőt volt tanítványokat is!

5.11.12. *Módszerek*

Szemponatok a módszerek kiválasztásakor

- alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz
- vonjanak be minél több tanulót
- a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen
- nyújtsanak sok élményt a tanulóknak
- a személyes megtapasztaláson alapuljanak
- együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségek, szülők stb.)
- legyen bennük sok játékos elem

Játékok

- Szituációs
- Érzékelést fejlesztő
- Ráhangolást segítő
- Kapcsolatteremtést segítő
- Drámapedagógia

Terepgyakorlati módszerek

- Terepgyakorlatok
- Táborok
- Térképkészítés
- Egyszerű megfigyelések
- Célzott megfigyelések, mérések

Aktív, kreatív munka

- Természetvédelmi és fenntartási munkák
- Rekonstrukciós munkák
- Madárvédelmi feladatok
- Rend- és tisztasági verseny

Közösségépítés

- Csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében

Művészeti kifejezés

- Vizuális művészet a környezeti nevelésben
- Irodalmi alkotások
- Táncművészet
- Esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése
- A tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

5.11.13. *Taneszközök*

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni. Az erdei iskolai programok és a nyári táborok számára biztosítani kell a biológiai és kémiai vízvizsgálatokhoz, illetve a levegő- és talajvizsgálatokhoz szükséges eszközöket, vegyszereket. Biztosítani kell, hogy a környezeti nevelési tanórák és programok számára megfelelő audiovizuális, ill. multimédiás eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, hogy a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékébe beépüljön a környezeti nevelés speciális eszközigénye is.

6. HELYI TANTERV

Iskolánk a hatályos törvény szerint a Nemzeti Alaptantervhez igazított helyi tantervét 2013/2014. tanévben az első és ötödik évfolyamon vezette be, majd felmenő rendszerben léptette életbe. A 2012. évi 20-as EMMI rendelet 13.§ - 15.§ - a kimondja, hogy az iskolában a helyi tanterv alapján kell megszervezni a tanulók, valamint az osztályokon belüli csoportok tanítási óráit. A tanítási órák megszervezhetők különböző évfolyamok, különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is.

A helyi tantervében nem írunk elő tematikai egységenként további tananyagot, így a rendelkezésre álló 10%-ot a kötelező tantárgyak óraszámának emelésével az egyes tematikai egységek közt osztottuk fel a rendelkezésre álló időkeretben.

JOGSZABÁLYI ADAPTÁCIÓK:

- **2011. évi CXC. törvény a köznevelésről**
- **110/. 2012.(VI.4) Korm . rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról**
- **51/2012.(XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről (a rendelet mellékletei)**
- **A 2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról**

6.1. Az iskolában tanított tantárgyak, tanórán kívüli foglalkozások óraszámai, az iskola tantárgyi és óraterve

A kerettanterv szerint tanuló évfolyamokra vonatkoztatva

Tantárgyak	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6	4	4	3	4
I. idegen nyelv				2	3	3	3	3
II. idegen nyelv								
Matematika	4	4	4	4	4	3	3	3
Erkölcstan								
Etika/ Hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek					2	2	2	2
Környezetismeret	1	1	1	1				
Természetismeret					2	2		
Fizika							2	1
Kémia							1	2
Biológia-egészségtan							2	1
Földrajz							1	2
Ének-zene	2	2	2	2	1	1	1	1
Dráma és tánc/ Hon és népismeret					1			
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1
Informatika						1	1	1
Technika életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27	28	28	31	31
Választható órák								
Beszédművelés	1	1	1	1				
Mozgásfejlesztés	1	1	1	1				
Népi kézművesség					1			
Sportjátékok-Atlétika					1	1	1	1
Képzőművészet					1	1	1	1
Mozgóképek és médiaismeret						1	1	1
Összesített órák								

**Az iskolában tanított tantárgyak, tanórán kívüli
foglalkozások óraszámai**

Tantárgyak	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1	4+0.5 +0.5	4+0.5 +0.5	3+1	4+1
I. idegen nyelv			+1	2+1	3	3+0.5	3	3
II. idegen nyelv								
Matematika	4+0.5	4+1.5	4+0.5	4+0.5	4	3+1	3+0.5	3+1
Erkölcstan								
Etika/ Hit- és erkölcstan	1		1		1	1	1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek					2+1	2	2+0,5	2
Környezetismeret	1+0.5	1+0.5	1+0.5	1+0.5				
Természetismeret					2	2+0.5		
Fizika							2	1+0.5
Kémia							1+0.5	2
Biológia - egészségtan							2	1+0.5
Földrajz							1+0.5	2
Ének - zene	2	2	2	2	1	1	1	1
Dráma és tánc/ Hon és népismeret					1			
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1
Informatika						1	1	1
Technika életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27	28	28	31	31
Választható órák								
Beszédművelés	1	1	1	1				
Mozgásfejlesztés	1	1	1	1				
Népi kézművesség					1			
Atlétika-sportjátékok					1	1	1	1
Képzőművészet						1	1	1
Mozgókép és médiaismeret						1	1	1
Összesített órák								
	27	27	27	27	30	31	34	34

6.2.A NAT által meghatározott kulcskompetenciák közül az alábbi készségek, képességek fejlesztése érdekében iskolánk a következőket kezeli kiemelt fontossággal:

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia és a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények, és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót és a mozgóképet.

Erkölcsei oktatás

A Ntk.35.§ - a az egyházi hit és erkölcstanóra vagy a kötelezően választható erkölcstanórára vonatkozó szabályozás 2013.szeptember 1-jén lépett hatályba, bevezetésre felmenő rendszerben. Új szabályozás elemként a 20/2012.(VII.31.) EMMI rendelt 14.§ - a alapján meghatározott keretek közt kell felmérnie az iskolának az igényeket.

Idegen nyelv oktatás

Intézményünkben már harmadik osztályban vezetjük be az idegen nyelvet. Szakköri keretek közt kínáljuk fel a második nyelvként a német nyelvet.

A kötelező tanórákon felül az alábbi választható tantárgyakat építettük be, melyek közül minden tanuló legalább egyet választ:

	<u>1-4. évfolyam</u>	<u>5.-8.évfolyam</u>
- beszédművelés	1 óra	
- mozgásfejlesztés	1 óra	
- népi kézművesség vagy képzőművészet		1-1 óra
- atlétika vagy sportjátékok		1-1 óra
- mozgókép – és médiaismeret		1 óra

A nevelési Tanácsadó szakvéleménye alapján fejlesztő foglalkozást biztosítunk a meghatározott órakeretben.

Külön felzárkóztató foglalkozást tartunk *heti egy órában* azoknak a tanulóknak, akik *iskolaváltás miatt* kerültek iskolánkba, és valamelyik tantárgyból (általában idegen nyelv) felzárkóztatásra szorulnak.

Iskolánkban tehetséggondozás céljából *szakköröket* kínálunk a tanulóknak.

Az előírt tananyagot és a követelményeket további mellékletek tartalmazzák, tantárgyanként meghatározva.

6.3.A tanuló kötelező és választható óráinak száma

A tanuló kötelező és választható óráinak száma egy tanítási napon nem lehet több:

- hat tanítási óránál az első – harmadik évfolyamon
- hét tanítási óránál a negyedik évfolyamon
- hét tanítási óránál az ötödik – nyolcadik évfolyamon

Azokon a tanítási napokon, amikor a tanuló a tanév rendjében meghatározott mérési feladatok végrehajtásában vesz részt más jellegű foglalkozások alól mentesítést kap.

6.4. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei:

A nevelő-oktató munka során csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, szótár, stb.) használunk, amelyeket az oktatási minisztérium tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál csak a nélkülözhetetlen eszközöket tartjuk szükségesnek.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói eszközöket a szaktanárok határozzák meg a helyi tanterv alapján.

A kötelezően előírásra kerülő taneszközökről a Szülői Munkaközösséggel közösen dönt a tantestület. Ezek a taneszközök minden évben beszerezhetők az iskolában.

A szaktanárok által indokoltan javasolt ruházatról (testnevelés, technika), ezek költségkihatásáról a Szülői munkaközösséggel egyetértésben kell dönteni.

A taneszközök kiválasztásánál a szaktanárok a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszközök feleljenek meg a helyi tantervnek
- Azokat az eszközöket kell a kiválasztásnál előnyben részesíteni, amelyek több éven át használhatók.
- Az eszközök kiválasztásánál iskolai szinten az állandóságra törekszünk, új eszközök beszerzését csak nagyon indokolt esetben tartjuk helyesnek, akkor, ha az oktatás minőségét jelentősen javítja.

A rendelés iskolai szintű lebonyolítása a tankönyvfelelős feladata.

A választható tantárgyak az iskola helyi tantervében beépítve találhatók. A tantárgyakra való jelentkezés szabályozott a 20/2012.(VII. 31.) EMMI rendelet 13§- 15§ alapján. A foglalkozások igényfelmérés alapján kerülnek megszervezésre. A pedagógusválasztás a mindenkorai tantárgyfelosztás függvénye.

6.5. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

6.5.1. Az első évfolyamba lépés feltételei

A tankötelezettség megállapítását a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 21.§ - 22.§. részletesen szabályozza.

A törvény által előírt életkor, megfelelő óvodai szakvélemény, amely jelzi, ha a gyermek valamilyen területen felzárkóztatásra szorul.

Biológiai fejlettség: életkornak megfelelő magasság, testtömeg, ép érzékszervek, amelyeket beiskolázás előtt az orvos vizsgál.

Pszichológiai fejlettség: tanulás iránti érdeklődés. Legyen önfegyelme, viselkedését akarata, szabálytudat irányítsa. Képes legyen megfelelő szintű önkiszolgálásra, bizonyos szintű monotónia tűrésére. Aktív figyelme érje el a 10 percet. Tudjon a közösségbe beilleszkedni. Képezze tisztán a hangokat, kérdésekre összefüggő választ adjon. Legyenek tapasztalatai természeti és társadalmi környezetére vonatkozóan. Az íróeszközt megfelelően használja.

Ábrázolókézsége, mozgásbeli ügyessége nyilvánuljon meg utánzás útján. Az iskolaérettségi vizsgálatot az óvoda végzi. Döntésük alapján, de a szülő beleegyezésével – valamint a szülő kérésére – kérheti a Nevelési tanácsadó segítségét. A szakvéleményben felzárkóztatási, fejlesztési javaslatot is kér a pedagógus.

6.5.2. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az adott évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. A követelményeket az iskola helyi tantervei tartalmazzák.

A tanuló az egyes évfolyamok tanulmányi követelményeinek teljesítéséről bizonyítványt kap. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését akkor is, ha a tanuló az iskola helyi tantervében előírt követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló. A szülő kérésére az iskola magasabb évfolyama is megismételtethető legfeljebb egy alkalommal. Az engedély megadásáról kiskorú tanuló esetén a szülő kérésére az iskola igazgatója dönt.

A 2-8. évfolyamon minden tantárgyból legalább az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz (amennyiben nem kapott mentesítést a minősítés és értékelés alól).

Ha a tanuló a 2-8. tanév végén legfeljebb két tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.

Ha a tanuló sikertelen javítóvizsgát tesz, az évfolyamot köteles megismételni.

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti:

- az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő,
- egyes tantárgyakból, vagy tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
- a jogszabályban megengedett időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet; (összesen 250 órát meghaladó hiányzás; az adott tantárgyból, a hiányzás meghaladja az éves óraszám 30%-át)

A nevelőtestület engedélyével a tanuló osztályozó vizsgát tehet, ha:

- egy tanítási évben igazoltan és igazolatlanul együttesen 250 óránál többet mulasztott,
- mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, s emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető.

A nevelőtestület az osztályozó vizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a 20/2012(VIII.31) EMMI rendelet 51.§ (3) bekezdésben meghatározott értesítési kötelezettségének.

6.5.3. Az idegen iskolából érkezett tanulók továbbhaladása

Az iskolába érkező tanulónak tudásszintjét diagnosztikus méréssel mérjük. Ha olyan tanuló érkezik, aki speciális program szerint, vagy eltérő tantárgyi rendszerben tanult, és ismeretei, tudásszintje jelentős mértékben eltér a helyi követelményektől, az iskola számára felzárkóztató foglalkozást tart.

A szülő élhet jogával, ha a gyermeke más nyelvet tanult, a megkezdett nyelvi tanulmányait a gyermek magántanulóként folytathatja, és külső vizsgabizottság előtt vizsgázhat. Ez esetben felmentést kap az iskolai nyelvoktatás alól.

Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi , átvételi kérelmeket is teljesíteni tud , a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket , tanulókat.

6.6.Az iskola beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formája

6.6.1. A beszámoltatás, számonkérés formái és követelményei

Iskolánkban a számonkérés és a beszámoltatás következő formáit alkalmazzuk:

- Szóbeli beszámoltatás
- Írásbeli beszámoltatás
- Gyakorlati (pl. készsége tárgyak) munka

Meghatározó a szóbeli számonkérésnél a teljesítmények objektív értéke, figyelembe véve a tanuló fejlődését. Szóbeli számonkérésnél a szaktanár ill. tanító állítja fel a követelményeket a helyi tanterv és a tanuló képességeinek figyelembevételével.

Írásbeli beszámoltatás esetén a követelményeket a helyi tantervben meghatározott követelményrendszer szerint határozzuk meg.

Gyakorlati munka számonkérésnél a tanuló készség szintje és a követelményrendszer a mérvadó.

A teljesítmény tartalmát az ellenőrzőn keresztül a szülővel közölni kell, pontos megjelöléssel. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetleg elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

A haladási naplóban a nevelők – az ellenőrzőben a tanulók -, a következőképpen jelölik a teljesítményt:

- Írásbeli felelet – kék szín (egyszeres érték)
- Szóbeli felelet – kék szín (egyszeres érték)
- Témazáró (írásbeli) – piros szín (kétszeres érték)
- Egyéb – zöld szín (fele érték)

A témazáró dolgozatok értékelése százalékszámítással történik a következő módon:

0- 30 %	elégtelen	(1)
31 - 50 %	elégséges	(2)
51– 75 %	közepes	(3)
76– 90 %	jó	(4)
91– 100 %	jeles	(5)

Témazáró

A témazáró kötelező: Célja: a közismereti tárgyak naprakész követése.

Időpontja: ciklusonként legalább egyszer.

Értékelése: százalékos

Formája: írásbeli

Vizsgáztató: szaktanár

Osztályozó vizsga

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
- a jogszabályban megengedett időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet; (összesen 250 órát meghaladó hiányzás; az adott tantárgyból, a hiányzás meghaladja az éves óraszám 30%-át)

A nevelőtestület engedélyével a tanuló osztályozó vizsgát tehet, ha:

- egy tanítási évben igazoltan és igazolatlanul együttesen 250 óránál többet mulasztott,
- mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, s emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető.

A nevelőtestület az osztályozó vizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a 20/2012(VIII.31) EMMI rendelet 51.§ (3) bekezdésben meghatározott értesítési kötelezettségének.

Időpontja: június 1-15-e között. 8. osztályban január 15-25-ig is tehet vizsgát a tanuló, hogy a felvételi esélyeit növeljük.

Értékelés: %-os

Tárgyak: osztályozott tárgyak

Formája: a tárgy jellegének megfelelően szóbeli, írásbeli vagy gyakorlati

Eredmény: a továbblépés feltétele

Vizsgáztató: szaktanár + osztályfőnök + egy vezető

Év végi vizsga

Az év végi vizsga valamennyi 8. évfolyamos tanuló számára kötelező. Célja: A kötelező tananyag ellenőrzése a kimenetel előtt.

Időpontja: adott tanév végén, az intézmény eseménynaptárja szerint betervezett időpontban.

Tantárgyak: Magyar nyelv

Magyar irodalom

Angol nyelv

Matematika

Történelem

Fizika

Kémia

Biológia

Földrajz

Formája: szóbeli és írásbeli

Eredmény: a kapott eredmény szummatív (két piros bejegyzéssel kerül a naplóba)

Vizsgáztató: szaktanár

A kimeneti vizsga követelményét a 3. számú melléklet tartalmazza.

6.6.2. A minősítés és értékelés módja

- A tanulók teljesítményét az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel értékeljük. A második évfolyam végén, valamint a felmenő évfolyamokon 2013. szeptember 1 -jétől a főtárgyakat a készségtárgyakat és a választható tantárgyakat a Nkt.54.§ - a alapján tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük , félévkor és tanítási év végén (1-5 - ig

,ill. kitűnő, félévkor dicséret) osztályzattal minősítjük. melyet az okmányokba félévkor számjeggyel, év végén betűvel jegyzünk be. Kitűnő minősítést az a tanuló kaphat, akinek az adott tantárgyból abban a félévben minden osztályzata jeles.

A minősítés formái:

1. évfolyam – 2. évfolyam első félév: szöveges minősítéssel fejezzük ki, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

Témazáróik százalékszámítással történő értékelése:

0- 50 % gyenge
51 -75 % megfelelő
76 -95 % jó
96 – 100% kiváló

6.6.3. Az értékelés rendszeressége

Alsó tagozat 2. évfolyam félévig: legalább negyedévente, de ha szükséges sűrűbben, szöveges értékeléssel.

A 2. évfolyam félévétől 8.-ig: havonta legalább egy érdemjegynek lennie kell azoknál a tantárgyaknál, ahol a heti óraszám egynél több. A heti egy órás tantárgyaknál is félévenként legalább három érdemjegynek kell lennie.

A tanuló valamennyi érdemjegyről a szülő az ellenőrzőn keresztül értesül. A tanuló gyenge teljesítményéről november és április végén az osztályfőnök értesíti a szülőket. A fogadóórára hivatalosan behívja őket, hogy a problémákat a szaktanárokkal megbeszéljék.

6.6.4. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei

A magatartás és szorgalom értékelését az osztályfőnök és a nevelőtestület tagjai végzik. Az érdemjegyet egy értékelő-táblázatba jegyzik be a szaktanárok, és a végső jegyet az osztályfőnök az osztálynaplóba és a tájékoztató füzetbe jegyzi be. A félévi, év végi jegyről az osztályozó értekezleten az osztályfőnök és a nevelőtestület dönt, figyelembe véve a havonta kapott érdemjegyeket.

A *magatartás* minősítésének szempontja:

- A házirend és más iskolai előírások, viselkedési normák betartása.
- Magatartás a tanórákon, iskolai és iskolai szintű rendezvényeken.
- Részvétel a közösségi és kulturális munkában.
- Kapott iskolai dicséret és elmarasztalások.

A *szorgalom* minősítésének szempontjai:

- A tanórákra való felkészülés, az órákon való aktivitás.
- A különböző tantárgyak tanulásához való viszony.
- Képességeinek megfelelő teljesítmény nyújtása.
- Önállóság, rendszeresség a tanulásban.

A magatartás értékelése:

A magatartás osztályzat életkori sajátosságokhoz igazodva kifejezi a tanulónak a közösséghez, annak tagjaihoz való viszonyulását, felelősségérzetét, önállóságát, a közösség érdekében végzett tevékenységét, viselkedését.

Példás:

- A házirendet betartja, és ezzel társainak követendő példát mutat.
- Mindenkiel szemben önzetlen, segítőkész, udvarias és tisztelettudó; megértő, együttműködő és jóindulatú.
- Megnyilvánulásaiban nyílt és őszinte, ugyanakkor tapintatos.
- Önálló feladatvállalását és más megbízatásait (hetesi, ügyeletesi, stb.) lelkiismeretesen teljesíti.
- Fegyelmező intézkedést nem kellett vele szemben alkalmazni.
- Igazolatlan mulasztása nincs.
- Az alapvető etikai szabályokkal tisztában van, ezeket korának megfelelően alkalmazza.
- A közösség alakítását, fejlődését munkájával, kezdeményezéseivel, véleményével elősegíti, társait ösztönzi.

Jó:

- A házirendet igyekszik betartani, de igyekezete ellenére ez nem mindig sikerül.
- Többszörre felkérésre végzi el a közösséggel kapcsolatos tennivalókat.
- Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő, és ezek kis mértékűek.
- Nincs igazolatlan mulasztása
- Hibás cselekedetei nem szándékosak, igyekszik hibáit kijavítani.

Változó:

- Többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen.
- Magatartásában több – kevésbé súlyos – fegyelmezési probléma adódik.
- Társaival, tanáraival szemben viselkedése kifogásolható.
- Vétségeiért osztályfőnöki megrovásnál súlyosabb büntetést nem kapott.
- Egy félév alatt legfeljebb 1 nap igazolatlan mulasztása van.
- A közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyása.

Rossz:

- Többször, szándékosan megszegi az iskola házirendjét.
- Fegyelmezetlen magatartásával a közösség fejlődését hátráltatja, hibáit nem látja be.
- Szándékosan árt a közösségnek, társaival durva, agresszív.
- Községi munkában passzív, a rá bízott feladatokat hanyagul vagy egyáltalán nem oldja meg.
- Az alapvető etikai normákkal sincs tisztában, önző, modortalan.
- A nevelői ráhatásokat tudatosan elutasítja.
- Igazgatói figyelmeztetést kapott vagy ennél súlyosabb fegyelmező intézkedést kellett ellene lefolytatni.
- Több alkalommal mulasztott igazolatlanul.

A szorgalom értékelése

A szorgalom osztályzat az egyéni képességeket és körülményeket mérlegelve kifejezi a tanulmányi munkához való viszonyt, a kötelességtudatot, a cselekvőkészséget, a pontosságot, az önmagához való változást.

Példás:

- Tanulmányi munkájában megnyilvánul a tudás megszerzésének igénye
- Rendszeres tanulásával példát mutat társainak.
- Munkavégzése pontos, megbízható
- Többszörfeladatokat is vállal, feladatait önállóan és megbízhatóan végzi.

- Tanulmányi és sportversenyeken képviseli az iskolát és eredményesen helyt áll.
- Önmagára és felszerelésére igényes.

Jó:

- Általában felkészül az órákra.
- Bár rendszeresen tanul, felkészülése nem alapos, nem a tartós tudás megszerzésére törekszik.
- Képességeihez mérten megfelelően dolgozik, de nem törekszik többre.
- Az órákon kevésbe aktív.
- A rábízott feladatokat elvégzi.
- Érdeklődése megmarad az iskolai tananyagon belül.
- Gyakran készületlenül, hiányos felszereléssel jön iskolába.
- Figyelme szétszórta, munkában önállóan, ritkán figyel tartósan valamire.
- Tanulmányi eredménye jóval képessége alatt marad.
- Hangulatától függ, hogy a kötelező feladatokon kívül hajlandó-e mást is elvégezni.

Hanyag:

- Tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen, pontatlan.
- Általában nem készül az órákra.
- Az érdektelenség és a közöny jellemzi.
- Egy vagy több tárgyból nem éri el az elégséges szintet, és nem hajlandó együttműködni a tanárral a javítás érdekében.
- Gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz.

Magatartás és szorgalom értékelésére a fenti kritériumok alapján havonta kerül sor.

6.7. Az iskolai írásbeli beszámoltatás formái, korlátai és súlya

Az iskolai írásbeli beszámoltatás formái lehetnek esszé típusú vagy teszt-típusú dolgozatok, ezen belül:

- Formatív: házi dolgozat, írásbeli felelet,
- Diagnosztikus: év eleji felmérő dolgozat,
- Szummatív: témazáró dolgozat, tanév végi felmérő dolgozat

Az írásbeli beszámoltatás korlátai:

- Valamennyi írásbeli beszámoltatás – a tanév eleji felmérés kivételével – differenciált, a tanulók saját képességéhez, fejlődési üteméhez igazodik.
- Az iskolai írásbeli beszámoltatás időtartama egy tanítási óránál nem lehet hosszabb.
- A tanév eleji diagnosztikus mérést nem szabad osztályozni, csak szövegesen értékelni, és a százalékos arány alapján a kiinduló helyzetet meghatározni egyénenként (szintfelmérés).
- Az írásbeli felelet legfeljebb a tanítási óra $\frac{1}{4}$ részét veheti igénybe, a felelet tartalma nem ölelheti át több tanítási óra tananyagát.
- Szummatív mérés egy tanéven belül legalább három kell hogy legyen.

Az írásbeli beszámoló súlya:

- A diagnosztikus méréseket nem osztályozzuk, szövegesen értékeljük, szintfelmérés.
- A formatív mérések egy részét nem osztályozzuk (tájékoztató jellegűek), legfeljebb gyakorlati jegyként (zöld jegy – fele értékben számít) számíthat be az írásbeli házi

dolgozat. Az írásbeli feleletek a szóbeli felelet értékelésével azonos, kék osztályzatot (egyszeres érték) kapnak.

- A szummatív mérések (többnyire témazáró dolgozatok) piros jegyet kapnak, „duplán” számítanak.

6.8. Az otthoni (napközi és tanulószobai) felkészüléshez adott írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

- A házi feladatok mennyiségének alkalmazkodnia kell a tanuló teherbírásához, életkorához. Lehetőleg differenciálni kell a feladatokat a tanuló egyéni képességéhez mérten.
- Egyenlő terhelést kapjanak a tanulók minden nap a házi feladatok mennyiségében.
- Hét végére (azoknál a tantárgyaknál, ahol nem csupán egy óra van egy héten), csak gyakorló írásbeli feladatokat kapnak a tanulók.
- Annyi feladattal lehet csak megterhelni a tanulókat hét végére, amennyit péntek délután el tudnak végezni.
- Az olvasás, mint szabadidős tevékenység hét végére is javasolható.

6.9. A tanulók jutalmazásának és fegyelmezésének elvei és formái

6.9.1. A tanulók jutalmazásának elvei:

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, ill. hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, a nevelőtestület dicséretben részesíti. Iskolánk jutalmazza azt a tanulót, aki:

- Eredményes kulturális tevékenységet folytat,
- Kimagasló sportteljesítményt ér el.
- A közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet végez.
- Aki pályázatokon, versenyeken, feladatmegoldó versenyeken kiemelkedő eredményt ér el.

6.9.2. A jutalmazás formái

- Osztályfőnöki dicséret elismerésre méltó tevékenységért adható.
- Napközi-vezetői dicséret a napközis foglalkozásokon nyújtott elismerésre méltó teljesítményért adható.
- Szaktanári dicséretben az adott szakterületen kimagasló eredményt nyújtó tanuló részesülhet.
- Igazgatói dicséretben kimagasló eredményéért (iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális versenyen elért jó helyezéért, jeles vagy kitűnő tanulmányi eredményért, stb.) részesülhet a tanuló.
- Nevelőtestületi dicséretet az a tanuló kaphat, akit erre kiemelkedő teljesítménye miatt a nevelőtestület alkalmasnak talál.
- Az iskolai versenyek első három helyezettje oklevelet és tantárgyi jeles osztályzatot kaphat, valamint felkerül a „Büszkeségeink” táblára illetve az iskola honlapjára. Az első helyezett szaktanári dicséretet is kap.
- A tanév során többször kiemelkedő eredményt elért tanulók az év végén könyvjutalmat is kaphatnak.
- Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

- A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni!

6.9.3. *Fegyelmezési elvek*

Azt a tanulót, aki kötelességeit, a házirendben foglaltakat megszegi, igazolatlanul mulaszt. Tanulóhoz nem méltó magatartást tanúsít, fegyelmező intézkedésben részesítjük.

A fegyelmező intézkedés nem megtorló jellegű, hanem a súlyosabb fegyelemsértések megelőzésére szolgál, mint nevelési eszköz.

6.9.4. *A fegyelmezés formái*

- Osztályfőnöki, szaktanári, ügyeletes tanári figyelmeztetésben a házirend előírásait megszegő tanuló részesül.
- Osztályfőnöki intő a házirend szabályait sorozatosan megszegő tanuló büntetése.
- Osztályfőnöki megrovást kap különösen súlyos, az osztályközösséget érintő fegyelmezetlenség miatt.
- Igazgatói intő a súlyos vétséget elkövető tanulónak jár.

Az iskolai fegyelmező intézkedések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően el lehet térni. Az igazgatói fokozattal rendelkező tanulót az iskolai rendezvényen való részvételtől el lehet tiltani.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a fegyelmező intézkedési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal magasabb szintű büntetésben kell részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- a tanórák oly mértékű zavarása, mely sérti társai nyugodt munkavégzéshez való jogát,
- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása, megalázása,
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog, energia ital) iskolába hozatala, fogyasztása,
- a szándékos károkozás,
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése,
- üzletelés saját, vagy mások tulajdonával,
- ezen túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás is indítható. A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola igazgatója vagy a nevelőtestület dönt.

A fegyelmező intézkedést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A tanuló gondatlan, vagy szándékos károkozása esetén a tanuló szülője a magasabb jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető. Fegyelmi eljárást és kártérítési kötelezettséget von maga után:

- károkozás az iskola vagyonában,
- a tanulók, pedagógusok, az iskola dolgozóinak személyes tulajdonában, testi épségében.

6.10. **A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek**

A diákok fizikai állapotának felmérésére a felső tagozaton a NETFIT rendszert alkalmazzuk. A felmérést egy évben egyszer végezzük, a január-májusi időszakban. Az eredményeket rögzítjük és elemezzük. Az iskolaorvosi vizsgálatok a jogszabályokban meghatározott módon.

6.11. Érvényességi rendelkezések:

A jelenlegi pedagógiai programot ,amely a 3.számú melléklettel, az Intézményi elvárás rendszerrel egészült ki az intézmény munkaközösségei a 2017.év augusztus hó 30. napján munkaközösségi értekezleten véleményezték.

.....
A módosított Pedagógiai Programot az intézmény nevelőtestülete a 2017.év augusztus 30.. napján fogadta el. Ezt a tényt a nevelőtestület képviselője, valamint a testület által választott jegyzőkönyv hitelesítő aláírásával tanúsítja.

.....
A *Diákönkormányzat* képviseletében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai Programban foglaltakkal egyetértünk, illetve az elkészítéséhez a véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

.....
iskolai diákönkormányzat vezetője

A *Szülői Munkaközösség* képviseletében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a módosított Pedagógiai Programban foglaltakkal egyetértünk, illetve az elkészítéséhez a véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

.....
Szülői Munkaközösség vezetője

Az *Intézményi Tanács* képviseletében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a módosított Pedagógiai Programban foglaltakat elfogadjuk, illetve az elkészítéséhez a véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

.....
Intézményi Tanács elnöke

A Szákszendy Öveges József Általános Iskola Pedagógiai Programját jóváhagyta

.....
Vereckei Judit
Tatabányai Tankerületi Központ
Igazgatója

Jelen pedagógiai program 2017. október 1-től érvényes. A pedagógia programot évente a tanévzáró értekezleten felül kell vizsgálni.

A pedagógiai program módosítását

- Törvény
- A fenntartó elrendelheti
- Az SZMK, a tantestület kezdeményezheti, 50 % +1 fő támogatottság esetén.

2017. évi jóváhagyása után PP teljes anyaga a következő helyszínekre kerül:

- Tatabányai Tankerületi Központ
- Igazgatói iroda
- Nevelőtestületi szoba
- Könyvtár
- Honlap

Szákszend, 2017. augusztus 30.

Palotainé Papp Éva
igazgató

7. Mellékletek:

1. sz. A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai nevelése és oktatása esetén a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program

2. sz. Év végi vizsga – tételek

3. sz. Elvárás rendszer

1. számú melléklet

**A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai nevelése és
oktatása esetén a fogyatékoság típusához és fokához igazodó
fejlesztő program**

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai nevelése és oktatása esetén a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program

A program kialakításához figyelembe vettük az alábbi törvényeket, rendeleteket.

- A 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről.
- A 229/2012 (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról.
- A 110/2012 (VI. 4.) Kormányrendelet a NAT kiadásáról és végrehajtásáról.
- A 20/2012 EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről, ennek módosítása a 36/2012 EMMI rendelet.
- Az 51/2012 (XII. 21.) EMMI rendelet a kiadott kerettantervekről.
- A 16/2013 (II. 28.) EMMI rendelet a tankönyvellátás rendjéről.

Iskolánkban, az utóbbi években egyre nőtt a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő (továbbiakban: BTM) gyermekek száma, valamint megjelentek a sajátos nevelési igényű (továbbiakban: SNI) tanulók is. Ez a tény felhívta figyelmünket arra, hogy a tanítási-tanulási szokások, módszerek változtatására van szükség.

Feladatunk, hogy a jövőben is hasznosítható tudással rendelkező diákokat képezzünk, akik el tudnak igazodni a világban, alkalmazkodni tudnak a munkaerőpiac igényeihez. A tanulás tanítása is feladatként jelenik meg, nemcsak a BTM-s és az SNI-s, hanem minden tanuló esetében.

Mivel a gyermekek a különböző képességek terén eltérő szinten vannak, igyekszünk figyelembe venni a mindennapi tevékenységek során.

Intézményünk évek óta alkalmazza a differenciált oktatást, amely a tanulási-tanítási folyamat különböző szintjein jelenik meg.

A differenciálás módjai, különös tekintettel a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekeknél:

Differenciálás a segítségadásban: a feladat megismétlése a gyermeknek megfelelő nyelvi szinten; a feladat kis lépésekre bontása; minden mozzanat után az eredményes végrehajtás ellenőrzése, példa bemutatása, analógiák kihasználása, mintaadás, a tanulók konkrét élettapasztalataihoz való kapcsolódás.

a) **Differenciálás a feladatok szintjén:** feladatok mennyisége.

Ebben az esetben további segítséget lehet adni a technikai kivitelezéssel is.

- Az írásnehézségeket mutató gyermek jobban alkalmazza a tudását színezéssel, összekötéssel, egyeztetéssel.

b) **Differenciálás a tevékenységek szintjén:** a feladatmegoldásban számukra az eszközhasználat fontos, könnyebben megoldják így a feladatokat, mint verbális síkon – a választási lehetőségek biztosítása segíti az önismeretet, a feladattudatot, a motivált részvételt.

c) **Differenciálás a szociális keretek szintjén:** eredményesebb a páros- vagy csoportmunka, oldja az elszigeteltséget. Ennek érdekében létre lehet hozni homogén- és heterogén csoportokat egyaránt.

d) **Differenciálás a tanulási stílus szerint:**

A tananyag feldolgozása során lehető legtöbb támogatás biztosítása: vizuális, motoros és auditív csatornák bevonása.

e) **Differenciálás a célok szintjén:** mérlegelni kell, hogy a nehézségekkel küzdők számára mi az a minimális, működőképes és biztos tudás, amit egy-egy szakasz végére képesek elérni, amelyre továbbhaladásuk építhető. Esetükben vállalnia kell a pedagógusnak azt is, hogy a minimum követelmény egyben maximumot jelenti.

f) **Differenciálás a tanterv és tananyag szintjén:**

- Változtatás: számítógépbe írt felelet szóbeli helyett
- Kiváltás: számítógépes írás kézírás helyett.
- Elhagyás: meghatározott anyagrészek elhagyása vagy későbbi időszakra toléása.
- Kompenzálás: önellátási feladatok, munkára felkészítés lexikális anyagrészek helyett. Szükség esetén speciális tanterv alapján való haladás vagy egyéni haladási terv készítése.
- Speciális taneszközök biztosítása.

h) **Differenciálás az értékelésben:** leíró, szöveges értékeléssel.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

- a zavar okának felderítése
- megelőzés
- folyamatos kapcsolattartás a családdal
- közvetlen kapcsolat kialakítása a gyermekkel

- szociális kompetenciák fejlesztése
- szükség esetén pszichológus segítsége
- osztályközösség, a tanári közösség és a szülők segítsége
- családlátogatások
- gyermek és ifjúságvédelmi felelős tevékenységének igénybevétele

A tanulási nehézséggel küzdő és SNI-s tanulók felzárkóztatást segítő programok

Az első osztályban diagnosztikus mérést végzünk a DIFER mérőeszköz segítségével.

Feladatunk:

- Az 1. osztályos gyermekek részképességeinek felmérése, személyre szabott feladatok meghatározása.
- Az osztály körütekintő tanítása.
- Az írás- olvasás órák alapos előkészítése és fantáziadús levezetése.
- A tanulók reakcióinak figyelemmel kísérése – segítségnyújtás.
- Zökkenőmentes átmenet biztosítása: család-óvoda- 1. osztály.
- Az életkori sajátosságnak megfelelően kezelni a figyelem tartósságának rövid tartamát – játékos elemekkel színesíteni a tanulást
- A tanterem otthonossá tétele.
- Megfelelő taneszközök és tanulási tempó biztosítása.
- A teljesítménykényszer kiküszöbölése, ugyanakkor a képességeknek megfelelő haladási tempó lehetővé tétele.
- Szakmai konzultáció az 1. osztályba érkező gyermekek óvónőivel.
- Minden év áprilisában/májusában a következő iskolai év elsős tanítója meglátogatja az óvodát, foglalkozásokon vesz részt. Itt találkozik először leendő tanítványaival. Ez egyben tájékozási alkalom a neveltségi szintről, iskolaérettségről. Segítség lehet a pedagógus számára az átmenet megteremtésében.
- A már körvonalazódott zavarok időben történő felismerése, korai fejlesztés, hogy a zavarok a lehető legrövidebb ideig legyenek jelen, vagy tüneteik csökkenjenek, ne terjedjenek tovább, ne mélyüljenek el.
- Egyéni fejlesztő foglalkozások.
- A negatív következmények csökkentése, ezek kiterjedésének megakadályozása
- Végző esetben speciális iskolába helyezés.

Az SNI tanulók esetében sikerkritériumnak a tanuló beilleszkedését, és az önmagukhoz képest elért fejlődését tekintjük.

Tevékenységeink:

a.) Tanulási zavarral küzdő gyermekek esetén alkalmazottak:

- Azok a tanulók sorolandók ebbe a csoportba, akiknél a családi állapotuk vagy egészségügyi állapotuk miatt (válás, haláleset, szülő betegsége, iskolaváltás gyermek hosszan tartó betegsége stb.) tanulással vagy a magatartással kapcsolatban problémák lépnek fel.
- Tanulási zavarról beszélhetünk akkor, amikor a gyermek az addigi teljesítményéhez képest visszaesik valamelyik, esetleg több tantárgyból.
- Ez esetben számára szaktárgyi korrepetálást biztosítunk.
- Erről a szülőt írásban értesítjük, és az ő beleegyező nyilatkozata után a tanuló számára a korrepetálás kötelezővé válik.
- A szülő maga is kérheti gyermeke szaktárgyi korrepetálásokon való részvételét.
- Szükség esetén pszichológus segítségét is kérheti a szülő.
- Amennyiben a gyermeknek sikerül felzárkóznia, ismét képességeinek megfelelően teljesít, a szaktanár javaslata alapján mentesíthető a korrepetálásokon való részvétel alól.

b.) Tanulási nehézséggel küzdő gyermekek esetén alkalmazottak:

Abban az esetben, ha egy gyermek esetén beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség gyanúja merül fel, kérjük az illetékes nevelési tanácsadó (NT) szakvéleményét, súlyosabb esetben a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye szükséges. A nevelési tanácsadó szakvéleménye alapján a gyermekkel fejlesztő pedagógus foglalkozik, egyéni fejlesztési terv alapján a részükre szervezett egyéni fejlesztő foglalkozásokon. Szüksége esetén logopédus esetleg gyógypedagógus bevonására is sor kerül. A SNI-s gyermekek esetén a TKVSZRB dönthet úgy, hogy a fejlesztést fejlesztő pedagógus végezheti, de kijelölhet a sajátos nevelési igény típusának megfelelő gyógypedagógust is a fejlesztés végzésére.

- A tanulási képesség vizsgálata csak szülői engedéllyel történhet, a szükséges fejlesztő foglalkozásokon való részvétel a gyermek számára kötelező.
- Hiányzás esetén az igazolás módja megegyezik a tanórai hiányzások igazolásával.
- A tanulási képességek felülvizsgálatát az iskola kérésére évente, vagy a szakvéleményben meghatározott időközönként megismétlik.
- Az iskola kérésére és/vagy a bizottság javaslata alapján a tanuló egyes tantárgyak bizonyos részeinek vagy teljes egészének értékelése és/vagy tanulása alól felmenthető.

- A szülő kérésére a felülvizsgálat soron kívüli évben is történhet.
- Szükség esetén az iskola utazótanári segítséggel biztosítja a speciális nevelési szükséglet kielégítését.
- **Kiemelt feladatok:**
 - Kognitív képességek fejlesztése
 - Hatékonyabb motiválás
 - Belső motiváció kialakítása
 - Önértékelés fejlesztése
 - Alapkészségek fejlesztése
 - A továbbtanuláshoz szükséges minimum szint elsajátíttatása
 - Tudásuk gyakori mérésekkel történő ellenőrzése
 - Felzárkóztató és fejlesztő foglalkozások számának lehetőség szerinti növelése
 - Differenciálás

c.) A tanulásban akadályozott gyermekek esetén alkalmazottak:

- Gyógyászati segédeszközök (pl. szabványostól eltérő iskolapad stb.)
- A befogadó osztály létszáma nem haladhatja meg a 20 főt, ebből **legfeljebb 3 fő** lehet tanulásban akadályozott.
- Speciális taneszközök (könyvek, olvasó-televízió stb.)
- Fejlesztő eszközök (játékok, könyvek stb.)
- A tanterv és a tananyag: a tanterv és tananyag meghatározásakor az Oktatási Minisztérium rendelkezései nyújtanak támpontot, valamint a tanulási képességeket vizsgáló szakértői vélemények.
- A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama módosulhat.
- **Kiemelt szerepet kap:**
 - az énkép és önismeret,
 - a kommunikációs kultúra,
 - a testi és lelki egészség,
 - a felkészülés a felnőtt lét szerepére

A gyógypedagógus feladatai:

- Az igények és a pénzeszközök összevetése, tervezés.
- Kapcsolatfelvétel a fogadó pedagógussal, és lehetőség szerint a gyermekcsoporttal.
- Megismerteti a pedagógusokkal a szakértői bizottság vizsgálati véleményét és segít annak értelmezésében.
- Tájékoztatót tart az intézmény többi pedagógusának.
- Ha az integrálandó tanulón látható a sérülés, akkor tájékoztatót tart a gyermekcsoportnak, vagy segíti ebben a fogadó pedagógust.
- Rendszeresen hospitál a csoportnál.
- Folyamatosan konzultál a pedagógussal.
- Nyomon követi a gyermek fejlődését.
- Kapcsolatot tart a szülőkkel.
- Közvetlenül foglalkozik a gyerekekkel, elsősorban olyan területen, amely csak az ő szaktudásával oldható meg.
- Koordinálja a rehabilitációban részt vevő szakemberek munkáját.

2. számú melléklet

Záróvizsga - tételsor

8. osztályos év végi vizsgatételek - Magyar nyelvtan

A. tételek

1. Mit kell tudni a magánhangzokról?
2. Mit kell tudni a mássalhangzokról?
3. A toldalékok ismertetése
4. A helyesírási alapelvek
5. A hangalak és a jelentés kapcsolata
6. A szófajok rendszere
7. A határozók ismertetése
8. Az egyszerű és az összetett mondat
9. Az alárendelő összetett mondat
10. A mellérendelő összetett mondat

B. tételek

1. Helyesírási feladatok
2. Törvényszerűségek felismerése, ill. helyesírási feladatok
3. Adott toldalék felismerésére, ill. a helyesírásra vonatkozó feladatok
4. A helyesírási alapelvek felismerése
5. A hangalak, s a jelentés kapcsolatára vonatkozó feladatok
6. Szófajtani elemzés, felismerés
7. Mondattani elemzés a határozók tükrében
8. Adott mondatok szerkezet szerinti elemzése
9. Mondatelemzés
10. Mondatelemzés

8. osztályos év vévi vizsgatételek- Magyar irodalom

A. tételek

1. Népköltészet, műköltészet jellemzői
2. A műnemek, műfajok
3. A mondák, balladák – egy szabadon választott ballada elemzése
4. Petőfi Sándor János vitéz című művének az elemzése
5. Arany János Toldi című művének elemzése
6. A romantika, a reformkor
7. Kölcsey Ferenc Himnusz, ill. Vörösmarty Mihály Szózat című művének az összehasonlító elemzése
8. Petőfi Sándor költészete
9. Ady Endre költészete
10. József Attila, valamint Radnóti Miklós költészetének a bemutatása
11. Móricz Zsigmond Légy jó mindhalálig című regényének az értelmezése, elemzése

B. tételek

1. Adott műalkotások felismerése címek alapján
2. Műnemek, ill. műfajok felismerése adott művek segítségével.
3. Szereplőkhöz cím, ill. műfaj kötése
4. Szóképek felismerése
5. Szóképek felismerése
6. Egy adott festmény jellemzése a romantikus stílusjegyek tükrében.
7. Idézetek felismerése
8. Idézetek felismerése
9. Idézetek felismerése
10. Idézetek felismerése
11. Adott szereplők jellemábrázolása

8. osztályos év végi vizsgatételek - Matematika

A tételek

1. Algebrai kifejezések, egyenletek, egyenlőtlenségek
2. Négyszögek
3. Háromszögek
4. Százalékszámítás
5. Arányosság
6. Oszthatóság, prímszámok
7. Kombinatorika
8. Halmazok
9. Egybevágósági transzformációk
10. Statisztika, valószínűség
11. Függvények, sorozatok
12. Térgeometria
13. Műveletek természetes számokkal, törtekkel, tizedes törtekkel
14. Mérés, mértékegységek

B. tételek

„A” tételekhez tartozó gyakorlati feladatok

8. osztályos év végi tételsor -Történelem

„A” tételek

1. Az őskor
2. Az ókori Hellász
3. Honfoglalás
4. Államalapítás
5. Hunyadiak
6. Földrajzi felfedezések
7. Reformkor: Széchenyi, Kossuth, 1848-49-es szabadságharc, kiegyezés
8. Az első világháború
9. A trianoni béke
10. A második világháború
11. Hidegháború

„B” tételek

Az „A” tételekhez tartozó fogalmak meghatározása

8. osztályos év végi tételsor -Fizika

„A” tételek

1. Az anyag néhány tulajdonsága
2. A testek mozgása
3. A dinamika alapjai
4. A nyomás
5. Energia, energiaváltozások
6. Elektromos állapot
7. Fogyasztók kapcsolása az áramkörben
8. Az elektromágneses indukció, váltakozó áram
9. Hangtan
10. Fénytan

„B” tételek

Az „A” tételekhez tartozó feladatok megoldása

8. osztályos év végi tételsor -Kémia

„A” tételek

1. Az atomok és az elemek
2. Elemi részecskék
3. Elektronszerkezet
4. Periódusos rendszer
5. Kémiai kötések I.
6. Kémiai kötések II.
7. Nemfémes elemek és vegyületeik I.
8. Nemfémes elemek és vegyületeik II.
9. Fémes elemek és vegyületeik
10. Fémes elemek és előállításuk

„B” tételek

Az „A” tételekhez tartozó egyenletek megoldása

8. osztályos év végi tételsor - Biológia

„A” tételek

1. Forró éghajlati övezet
2. Mérsékelt éghajlati övezet
3. Tengerek élővilága
4. Növények országa
5. Állatok országa
6. Az ember mozgás-szervrendszere
7. Az ember anyagcseréje I.
 - az emésztés folyamata
 - izmok, ízületek jellemzése
8. Az ember anyagcseréje II.
 - légzés
 - vér és vérkeringés
9. Szaporodás
10. Az érzékszervek és az érzékelés

„B” tételek

1. Az „A” tételekhez tartozó feladatok megoldása

8. osztályos év végi tételsor – Angol nyelv

„A” tételsor - szóbeli

1. Aboutme (Rólam)
2. Shopping (Bevásárlás)
3. Sport (Sport)
4. School life (Iskolai élet)
5. Family (Család)
6. Freetime (Szabadidő) Hobbik, szórakozás, technológia
7. Givingdirections/map, travelling (Útbaigazítás/térkép, utazás)
8. Weather (Időjárás)
9. Food, drink and health (Étel, ital és egészség)
10. Celebrations and festivals (Ünnepek és fesztiválok)

„B” tételsor – írásbeli

1. PresentSimple – (Egyszerű jelen idő)
2. PresentContinuous – (Folyamatos jelen idő)
3. PresentPerfect
4. PastSimple – (Egyszerű múlt idő)
5. PastContinuous – (Folyamatos múlt idő)
6. Future – (A jövőidejűség kifejezése)
7. Countable – Uncountable (Megszámlálható – megszámlálhatatlan) (some/any)
8. too/enough - Comparisons(**Összehasonlítás**)
9. Modalverbs (Módbeli segédigék: kell/szükségesség kifejezése)
10. Képesség kifejezése

8. osztályos év végi tételsor – Földrajz

„A” tételek

1. Afrika természetföldrajza
2. Afrika gazdasága
3. Amerika természetföldrajza
4. Amerika gazdasága
5. Ausztrália és Óceánia természetföldrajza
6. Ausztrália és Óceánia gazdasága
7. Ázsia természetföldrajza
8. Ázsia gazdasága
9. Eltérő természeti adottságok, sajátos fejlődési utak Ázsiában kikerül
10. Európa természetföldrajza
11. Európa gazdasága
12. Közép-Európa természeti földrajza kikerül
13. Magyarország természetföldrajza
14. Magyarország gazdasága
15. Az EU

„B” tételek

Az „A” tételhez kapcsolódó gyakorlati feladatok (éghajlati diagramok, topográfia)

3. számú melléklet

Elvárásrendszer

A pedagógus önértékelése

A pedagógusok önértékelésének célja a tanfelügyelethez hasonlóan a pedagógusok nevelő-oktató munkájának fejlesztése – a kiemelkedő és a fejleszthető területek meghatározásával. A pedagógusok önértékelését a tanfelügyeleti ellenőrzést megelőzően el kell végezni, ugyanakkor az önértékelés önmagában is fontos eleme a folyamatos minőségfejlesztésnek, ezért a pedagógusok önértékelésének ötvenként meg kell ismétlődnie. Amennyiben az intézményvezetők, tagintézmény-vezetők, intézményegység-vezetők munkakörének része óra vagy foglalkozás tartása, úgy rájuk is kiterjed a pedagógus-önértékelés.

A pedagógusok önértékelése a külső tanfelügyeleti ellenőrzéssel összhangban történik, így az értékelési területek és szempontok megegyeznek. Az értékelés alapját a pedagógusminősítés területeivel megegyező területekhez, *a pedagóguskompetenciákhoz kapcsolódó általános elvárások, a pedagógusok minősítésének alapját képező indikátorok alkotják.*

A pedagógusok önértékelését az éves önértékelési tervben megjelölt felelősök és az informatikai rendszer támogatja, amely lehetővé teszi az értékelés során összegyűlt tapasztalatok, információk rögzítését, valamint összekapcsolását az önértékelés során tett megállapításokkal.

A pedagógusminősítéshez hasonlóan a pedagógusok önértékelése is az egyes elvárások teljesülésének önvizsgálatára épül. Az önértékelés eredménye egyrészt az elvárások teljesülésének mértékét jelző, elvárásonként meghatározott, az „Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez” című útmutatóban leírt skálán értelmezett értékek összessége, amelynek meghatározására az eszközrendszer alkalmazásával gyűjtött információk elemzése és az önértékelést támogató kollégákkal történő egyeztetés alapján kerül sor, másrészt pedig a kompetenciánkénti összegzés eredményeként meghatározott kiemelkedő és fejleszthető területek. Utóbbi a fejlesztés és tudásmegosztás irányainak kijelölését szolgálja, az elvárások értékeléséből az informatikai rendszer által számított összpontszám pedig a minősítési rendszernek megfelelő képet ad a pedagógus a kompetenciáiról.

Az önértékelés eredményére alapozva a pedagógus a vezetővel egyeztetve egyéni önfejlesztési tervet készít.

A pedagógus önértékelésének területei

A területek a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendeletben meghatározott követelményterületeknek felelnek meg. A tanfelügyelet pedagógiai ellenőrzést végez, melynek során ellenőrzi, hogyan valósulnak meg a gyakorlatban a képzés folyamatában kimeneti követelményként megfogalmazott kompetenciák.

Ennek megfelelően az értékelés a pedagógiai munka alábbi területeire terjed ki:

1. Pedagógiai módszertani felkészültség
2. Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók
3. A tanulás támogatása
4. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség
5. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység
6. Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése
7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás
8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Az ellenőrzés területei – az első pont kivételével – megegyeznek a pedagógusok előmeneteli rendszerében használt pedagógusminősítési területekkel, így az ellenőrzés eredménye beszámítható a minősítés eredményébe.

Pedagógiai módszertani felkészültség	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen a módszertani felkészültsége? Milyen módszereket alkalmaz a tanítási órákon és egyéb foglalkozásokon?	• Alapos, átfogó és korszerű szaktudományos és szaktárgyi tudással rendelkezik. • A szaktárgynak és a tanítási helyzetnek megfelelő, változatos oktatási módszereket, taneszközöket alkalmaz. • Tanítványait önálló gondolkodásra, a tanultak alkalmazására neveli. • Tanítványaiban kialakítja az online információk befogadásának, feldolgozásának, továbbadásának kritikus, etikus módját. • Az alkalmazott pedagógiai módszerek a kompetenciafejlesztést támogatják.
Ismeri és alkalmazza-e a tanulócsoporthoz, különleges bánásmódot igénylőknek megfelelő, változatos módszereket?	• Felméri a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. Hatékony tanuló-megismerési technikákat alkalmaz. • A differenciálás megfelelő módja, formája jellemző. • Az elméleti ismeretek mellett a tanultak gyakorlati alkalmazását is lehetővé teszi. • Alkalmazza a tanulócsoporthoz, különleges bánásmódot igénylőknek megfelelő, változatos módszereket. • A pedagógus az életkori sajátosságok figyelembe vételével választja meg az órán alkalmazott módszereket.
Hogyan értékeli az alkalmazott módszerek bevezetését? Hogyan használja fel a mérési és értékelési eredményeket saját pedagógiai gyakorlatában?	• Felhasználja a mérési és értékelési eredményeket saját pedagógiai gyakorlatában. • Pedagógiai munkájában nyomon követhető a PDCA-ciklus. • Alkalmazott módszerei a tanítás-tanulás eredményességét segítik.

Hogyan, mennyire illeszkednek az általa alkalmazott módszerek a tananyaghoz?	• A rendelkezésére álló tananyagokat, eszközöket – a digitális anyagokat és eszközöket is – ismeri, kritikusan értékeli és megfelelően használja. • Fogalomhasználata pontos, következetes. • Kihhasználja a tananyag kínálta belső és külső kapcsolódási lehetőségeket (a szaktárgyi koncentrációt). • Rendelkezik a szaktárgy tanításához szükséges tantervi és szakmódszertani tudással. • Pedagógiai munkája során képes építeni a tanulók más forrásokból szerzett tudására.
---	---

Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése, és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen a pedagógiai tervező munkája: tervezési dokumentumok, tervezési módszerek, nyomonkövethetőség, megvalósíthatóság, realitás?	• Pedagógiai munkáját éves szinten, tanulási-tanítási (tematikus) egységekre és órákra bontva is megtervezi. • Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a tanulók előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, az oktatási környezet lehetőségeit, korlátait stb. • Tudatosan tervezi a tanóra céljainak megfelelő stratégiákat, módszereket, taneszközöket. • Többféle módszertani megoldásban gondolkodik.
Hogyan viszonyul egymáshoz a tervezés és megvalósítás?	• Az órát a cél(ok)nak megfelelően, logikusan építi fel. • A tanulók tevékenységét, a tanulási folyamatot tartja szem előtt. • Tudatosan törekszik a tanulók motiválására, aktivizálására. • Terveit az óra eredményességének függvényében felülvizsgálja.
A tervezés során hogyan érvényesíti a Nemzeti alaptanterv és a pedagógiai program nevelési céljait, hogyan határoz meg pedagógiai célokat, fejlesztendő kompetenciákat?	• A célok tudatosításából indul ki. A célok meghatározásához figyelembe veszi a tantervi előírásokat, az intézmény pedagógiai programját.

Hogyan épít tervező munkája során a tanulók előzetes tudására és a tanulócsoport jellemzőire?	• Célszerűen használja a digitális, online eszközöket. • Használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket. • Alkalmazza a differenciálás elvét.
--	---

A tanulás támogatása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Mennyire tudatosan, az adott helyzetnek mennyire megfelelően választja meg és alkalmazza a tanulásszervezési eljárásokat?	• Figyelembe veszi a tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotát, és szükség esetén igyekszik változtatni előzetes tanítási tervein.
Hogyan motiválja a tanulókat? Hogyan kelti fel a tanulók érdeklődését, és hogyan köti le, tartja fenn a tanulók figyelmét, érdeklődését?	• Épít a tanulók szükségleteire, céljaira, igyekszik felkelteni és fenntartani érdeklődésüket.
Hogyan fejleszti a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességét?	• Felismeri a tanulók tanulási problémáit, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget kínál számukra. • Kihhasználja a tananyagban rejlő lehetőségeket a tanulási stratégiák elsajátítására, gyakorlására.
Milyen tanulási teret, tanulási környezetet hoz létre a tanulási folyamathoz?	• Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakít ki, ahol minden tanuló hibázhat, ahol mindenkinek lehetősége van a javításra. • A tanulást támogató környezetet teremt például a tanterem elrendezésével, a taneszközök használatával, a diákok döntéshozatalba való bevonásával.
Hogyan alkalmazza a tanulási folyamatban az információ-kommunikációs technikákra épülő eszközöket, a digitális tananyagokat? Hogyan sikerül a helyes arányt kialakítania a hagyományos és az információkommunikációs technológiák között?	• Tanítványaiban igyekszik kialakítani az önálló ismeretszerzés, kutatás igényét. Ösztönzi a tanulókat az IKT-eszközök hatékony használatára a tanulás folyamatában. • Megfelelő útmutatókat és az önálló tanuláshoz szükséges tanulási eszközöket biztosít a tanulók számára, például webes felületeket működtet, amelyeken megtalálhatók az egyes feladatokhoz tartozó útmutatók és a letölthető anyagok.

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan méri fel a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát? Milyen hatékony tanuló-megismerési technikákat alkalmaz?	A tanulói személyiség(ek) sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan tárja fel.
Hogyan jelenik meg az egyéni fejlesztés, a személyiségfejlesztés a pedagógiai munkájában, a tervezésben (egyéni képességek, adottságok, fejlődési ütem, szociokulturális háttér)?	- Munkájában a nevelést és az oktatást egységben szemléli és kezeli. - A tanuló(k) személyiségét nem statikusan, hanem fejlődésében szemléli. - A tanuló(k) teljes személyiségének fejlesztésére, autonómiájának kibontakoztatására törekszik. - Felismeri a tanulók tanulási vagy személyiségfejlődési nehézségeit, és képes számukra segítséget nyújtani - vagy a megfelelő szakembertől segítséget kérni. - Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósítását.
Milyen módon differenciál, hogyan alkalmazza az adaptív oktatás gyakorlatát?	- Csoportos tanítás esetén is figyel az egyéni szükségletekre és a tanulók egyéni igényeinek megfelelő stratégiák alkalmazására. - A tanuló hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási folyamat részét kezeli, az egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.
Milyen terv alapján, hogyan foglalkozik a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal, ezen belül a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, a kiemelten tehetséges tanulókkal, illetve a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal?	- Különleges bánásmódot igénylő tanuló vagy tanulócsoporthoz számára hosszabb távú fejlesztési terveket dolgoz ki, és ezeket hatékonyan meg is valósítja. - Az általános pedagógiai célrendszert és az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat egységben kezeli.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen módszereket, eszközöket alkalmaz a közösség belső struktúrájának feltárására?	Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit.
Hogyan képes olyan nevelési, tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek, elfogadottnak érezhetik magukat, amelyben megtanulják tisztelni, elfogadni a különböző kulturális közegből, a különböző társadalmi rétegekből jött társaikat, a különleges bánásmódot igénylő, és a hátrányos helyzetű tanulókat is?	- Óráin harmóniát, biztonságot, elfogadó légkört teremt. - Tanítványait egymás elfogadására, tiszteletére neveli. - Munkájában figyelembe veszi a tanulók és a tanulóközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságait. - A tanulók közötti kommunikációt, véleménycserét ösztönzi, fejleszti a tanulók vitakultúráját. - Értékközvetítő tevékenysége tudatos. Együttműködés, altruizmus, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása jellemzi.
Hogyan jelenik meg a közösségfejlesztés a pedagógiai munkájában (helyzetek teremtése, eszközök, az intézmény szabadidős tevékenységeiben való részvétel)?	- Az együttműködést támogató, motiváló módszereket alkalmaz mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során. - Az együttműködés, kommunikáció elősegítésére online közösségeket hoz létre, ahol értékteremtő, tevékeny, követendő mintát mutat a diákoknak a digitális eszközök funkcionális használatának terén.
Melyek azok a problémamegoldási és konfliktuskezelési stratégiák, amelyeket sikeresen alkalmaz?	- Az iskolai, osztálytermi konfliktusok megelőzésére törekszik, például megbeszélések szervezésével, közös szabályok megfogalmazásával, következetes és kiszámítható értékeléssel. - A csoportjaiban felmerülő konfliktusokat felismeri, helyesen értelmezi, és hatékonyan kezeli.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen ellenőrzési és értékelési formákat alkalmaz?	- Jól ismeri a szaktárgy tantervi követelményeit, és képes saját követelményeit ezek figyelembevételével és saját tanulócsoportjának ismeretében pontosan körülhatárolni, következetesen alkalmazni. - A szaktárgy ismereteit és speciális kompetenciáit mérő eszközöket (kérdőíveket, tudásszintmérő teszteket) készít. - Céljainak megfelelően, változatosan és nagy biztonsággal választja meg a különböző értékelési módszereket, eszközöket. - Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, tárgyszerűek.
Mennyire támogató, fejlesztő szándékú az értékelése?	- A tanulás támogatása érdekében az órákon törekszik a folyamatos visszajelzésre. - Önállóan képes a tanulói munkák értékeléséből kapott adatokat elemezni, az egyéni, illetve a csoportos fejlesztés alapjaként használni, szükség esetén gyakorlatát módosítani. - Értékeléseivel, visszajelzéseivel a tanulók fejlődését segíti.
Milyen visszajelzéseket ad a tanulóknak? Visszajelzései támogatják-e a tanulók önértékelésének fejlődését?	Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek elősegítik a tanulók önértékelési képességének kialakulását, fejlesztését.

Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Szakmai és nyelvi szempontból igényes-e a nyelvhasználata (a tanulók életkorának megfelelő szókészlet, artikuláció, beszédsebesség stb.)?	Munkája során érthetően és a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikál.
Milyen a tanulókkal az osztályteremben (és azon kívül) a kommunikációja, együttműködése?	- A tanuláshoz megfelelő hatékony és nyugodt kommunikációs teret, feltételeket alakít ki. - Kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi. - Tudatosan támogatja a diákok egyéni és egymás közötti kommunikációjának fejlődését.
Milyen módon működik együtt pedagógusokkal és a pedagógiai munkát segítő más felnőttekkel a pedagógiai folyamatban?	- A kapcsolattartás formái és az együttműködés során használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat. - A diákok érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel. - A szakmai munkaközösség munkájában kezdeményezően és aktívan részt vállal. Együttműködik pedagógustársaival különböző pedagógiai és tanulásszervezési eljárások (pl. projektoktatás, témanap, ünnepség, kirándulás) megvalósításában.
Reális önismerettel rendelkezik-e? Jellemző-e rá a reflektív szemlélet? Hogyan fogadja a visszajelzéseket? Képes-e önreflexióra? Képes-e önfejlesztésre?	- A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, a vitákban képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető. - Nyitott a szülő, a tanuló, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében. - Iskolai tevékenységei során felmerülő/kapott feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezeli, intézi.

Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Saját magára vonatkozóan hogyan érvényesíti a folyamatos értékelés, fejlődés, továbblépés igényét?	• Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti. • Tudatosan fejleszti pedagógiai kommunikációját. • Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.
Mennyire tájékozott pedagógiai kérdésekben, hogyan követi a szakmában történeteket?	• Rendszeresen tájékozódik a szaktárgyára és a pedagógia tudományára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket. • Rendszeresen tájékozódik a digitális tananyagokról, eszközökről, az oktatástámogató digitális technológia legújabb eredményeiről, konstruktívan szemléli felhasználhatóságukat. • Aktív résztvevője az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek. • Élő szakmai kapcsolatrendszert alakít ki az intézményen kívül is.
Hogyan nyilvánul meg kezdeményezőképesége, felelősségvállalása a munkájában?	• Munkájában alkalmaz új módszereket, tudományos eredményeket. • Részt vesz intézményi innovációban, pályázatokban, kutatásban.

A vezető önértékelése

A 20/2012. (VIII. 30) EMMI rendelet szerint a pedagógiai-szakmai ellenőrzés vezetői szintje az intézmények, tagintézmények és többcélú intézmények szervezeti és szakmai tekintetben önálló, köznevelési intézmény feladatát ellátó intézményegységének vezetőjére terjed ki, ezért az intézményi önértékelés vezetői szintjét is a felsorolt vezetők esetében kell alkalmazni. A vezető ellenőrzésének célja „az intézményvezető pedagógiai és vezetői készségeinek fejlesztése az intézményvezető munkájának általános pedagógiai és vezetéselméleti szempontok, továbbá az intézményvezető saját céljaihoz képest elért eredményei alapján.”

A fentieknek megfelelően a vezetői munka önértékelési szempontjai a következő elveket tükrözik:

- A vezetői munka önértékelési kritériumai legyenek jellemzőek a vezetői funkciókra.
- A vezetői önértékelésnek a vezetőtől függő működési elemek értékelésére kell szorítkoznia.
- A vezető önértékelésébe be kell vonni az alkalmazottakat.
- Az értékelő személynek a visszacsatolás során a fejlesztés/fejlődés támogatását kell előtérbe helyeznie.

A vezető önértékelése az éves önértékelési terv szerint, a vezetői megbízás második és negyedik évében, a vezetőre vonatkozó intézményi elvárások alapján történik.

Az elvárások teljesülése alapján a vezető határozza meg ön maga kiemelkedő és fejleszthető területeit az egyes értékelési területeken belül. A vezető önértékelésének eredményét az informatikai rendszerben kell rögzíteni, amely azt elérhetővé teszi a vezető, az Oktatási Hivatal és a külső szakértők, szaktanácsadók számára. Az eredményt a vezető megosztja a fenntartóval, akinek lehetősége van a vezetői önértékelés eredményéhez megjegyzéseket fűzni a vezetői önfejlesztési terv elkészítésének támogatása érdekében.

A vezető az önértékelés eredménye alapján egyéni önfejlesztési tervet készít, melyet az informatikai rendszerben rögzít.

A vezető önértékelésének területei

A tanfelügyeleti ellenőrzéshez hasonlóan, a vezetői önértékelés területeit a Tempus Közalapítvány által koordinált, az Európai Bizottság által támogatott International Co-operation for School Leadership (Nemzetközi együttműködés az intézményvezetésért) című projekt keretében kidolgozott intézményvezetői kompetenciák keretrendszere, a Central5 alapján kerültek definiálásra, értelmezésre. Ennek megfelelően a vezetői önértékelés során az alábbi területekről származó adatok és tapasztalatok kerülnek felhasználásra:

1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása
2. A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása
3. Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása
4. Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása
5. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása

A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen módon biztosítja, hogy a tanulás a tanulói eredmények javulását eredményezze?	• Részt vesz az intézmény pedagógiai programjában megjelenő nevelési-oktatási alapelvek, célok és feladatok meghatározásában. • A jogszabályi lehetőségeken belül a helyi tantervet a kerettantervre alapozva az intézmény sajátosságaihoz igazítja. • A tanulást, tanítást egységes, tervezett pedagógiai folyamatként kezeli. • Együttműködik munkatársaival, és példát mutat annak érdekében, hogy az intézmény elérje a tanulási eredményekre vonatkozó deklarált céljait. • Az intézményi kulcsfolyamatok irányítása során elsősorban a tanulói eredmények javítására helyezi a hangsúlyt. • A tanulói kulcskompetenciák fejlesztésére összpontosító nevelő-oktató munkát vár el.
Hogyan biztosítja a mérési, értékelési eredmények beépítését a tanulásitanítási folyamatba?	• Az intézményi működést befolyásoló azonosított, összegyűjtött, értelmezett mérési adatokat, eredményeket felhasználja a stratégiai dokumentumok elkészítésében, az intézmény
A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
	jelenlegi és jövőbeli helyzetének megítélésében, különösen a tanulás és tanítás szervezésében és irányításában. • A kollégákkal megosztja a tanulási eredményességről szóló információkat, a központi mérési eredményeket elemzi, és levonja a szükséges szakmai tanulságokat. • Beszámolót kér a tanulói teljesítmények folyamatos mérésén alapuló egyéni teljesítmények összehasonlításáról, változásáról és elvárja, hogy a tapasztalatokat felhasználják a tanuló fejlesztése érdekében.

Hogyan biztosítja a fejlesztő célú értékelést, visszajelzést, reflektivitást az intézmény napi gyakorlatában?	• Irányításával az intézményben kialakítják a tanulók értékelésének közös alapelveit és követelményeit, melyekben hangsúlyosan megjelenik a fejlesztő jelleg. • Irányításával az intézményben a fejlesztő célú visszajelzés beépül a pedagógiai kultúrába. • A fejlesztő célú értékelés megjelenik a vezető saját értékelési gyakorlatában is.
Hogyan gondoskodik arról, hogy a helyi tanterv, a tanmenetek, az alkalmazott módszerek a tanulói igényeknek megfeleljenek, és hozzájáruljanak a továbbhaladáshoz?	• Irányítja a tanmenetek kidolgozását és összehangolását annak érdekében, hogy azok lehetővé tegyék a helyi tanterv követelményeinek teljesítését valamennyi tanuló számára. • Működteti a tanulási-tanítási, módszerek bevalásának vizsgálatát. Nyilvánossá teszi az eredményes, hatékony nevelési-oktatási módszereket és eljárásokat, kollégáit biztatja azok tanulási-tanítási folyamatba való bevezetésére.
Hogyan működik a differenciálás és az adaptív oktatás az intézményben és saját tanítási gyakorlatában?	• Irányítja a differenciáló, az egyéni tanulási utak kialakítását célzó tanulástámogató eljárásokat, a hatékony tanulói egyéni fejlesztést. • Gondoskodik róla, hogy a kiemelt figyelmet igénylő tanulók speciális támogatást kapjanak. • Nyilvántartja a korai intézményelhagyás kockázatának kitett tanulókat, és aktív irányítói magatartást tanúsít a lemorzsolódás megelőzése érdekében.

A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan vesz részt az intézmény jövőképeinek kialakításában?	• A jövőkép megfogalmazása során figyelembe veszi az intézmény külső és belső környezetét, a folyamatban lévő és várható változásokat. • Szervezi és irányítja az intézmény jövőképeinek, értékrendjének, pedagógiai és nevelési elveinek megismerését és tanulási-tanítási folyamatokba épülését. • Az intézményi jövőkép, és a pedagógiai program alapelvei, célrendszere a vezetői pályázatában megfogalmazott jövőképpel fejlesztő összhangban vannak.

Hogyan képes reagálni az intézményt érő kihívásokra, változásokra?	• Figyelemmel kíséri az aktuális külső és belső változásokat, konstruktívan reagál rájuk, ismeri a változtatások szükségességének okait. • A változtatást, annak szükségességét és folyamatát, valamint a kockázatokat és azok elkerülési módját megosztja kollégáival, a felmerülő kérdésekre választ ad. • Képes a változtatás folyamatát hatékonyan megtervezni, értékelni és végrehajtani.
Hogyan azonosítja azokat a területeket, amelyek stratégiai és operatív szempontból fejlesztésre szorulnak?	• Folyamatosan nyomon követi a célok megvalósulását. • Rendszeresen meghatározza az intézmény erősségeit és gyengeségeit (a fejlesztési területeket), ehhez felhasználja a belső és a külső intézményértékelés eredményét.
Milyen lépéseket tesz az intézmény stratégiai céljainak elérése érdekében?	• Irányítja az intézmény hosszú és rövid távú terveinek lebontását és összehangolását, biztosítja azok megvalósítását, értékelését, továbbfejlesztését. • A stratégiai célok eléréséhez szükséges feladatmeghatározások pontosak, érthetőek, a feladatok végrehajthatók. • A feladatok tervezése során a nevelőtestület bevonásával a célok elérését értékeli, és a szükséges lépéseket meghatározza, célokat vagy feladatokat módosít.
A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan teremti a környezete felé és a változásokra nyitott szervezetet?	• Folyamatosan informálja kollégáit és az intézmény partnereit a megjelenő változásokról, lehetőséget biztosít számukra az önálló információszerzésre (konferenciák, előadások, egyéb források). • A vezetés engedi, és szívesen befogadja, a tanulástaniítás eredményesebbé tételére irányuló kezdeményezéseket, innovációkat, fejlesztéseket.

Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan azonosítja erősségeit, vezetői munkájának fejleszthető területeit, milyen az önreflexiója?	• Ismeri a szakmai önértékelés modelljeit és eszközeit, felhasználja az eredményeit. • Vezetői munkájával kapcsolatban számít a kollégák véleményére. • Tudatos saját vezetési stílusának érvényesítésében, ismeri erősségeit és korlátait. • Önértékelése reális, erősségeivel jól él, hibáit elismeri, a tanulási folyamat részeként értékeli.
Hogyan fejleszti saját vezetői tevékenységét, hatékonyságát?	• Az önreflexió során felülvizsgálja, elemzi egy-egy tevékenységét, döntését, intézkedését, módszerét, azok eredményeit, következményeit, szükség esetén változtat. • Vezetői hatékonyságát önreflexiója, a külső értékelések, saját és mások tapasztalatai alapján folyamatosan fejleszti.
Milyen mértékű elkötelezettséget mutat önmaga képzése és fejlesztése iránt?	• A tanári szakma és az iskolavezetés területein keresi az új szakmai információkat, és elsajátítja azokat. • Folyamatosan fejleszti vezetői felkészültségét, vezetői képességeit. • Hiteles és etikus magatartást tanúsít. (Kommunikációja, magatartása a pedagógus etika normáinak megfelel.)
Időarányosan hogyan teljesülnek a vezetői programjában leírt célok, feladatok? Mi indokolja az esetleges változásokat, átütőtemezéseket?	• A vezetői programjában leírtakat folyamatosan figyelembe veszi a célok kitűzésében, a tervezésben, a végrehajtásban. • Ha a körülmények változása indokolja a vezetői pályázat tartalmának felülvizsgálatát, ezt világossá teszi a nevelőtestület és valamennyi érintett számára.

Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan osztja meg a vezetési feladatokat a vezetőtársaival, kollégáival?	• A munkatársak felelősségét, jogkörét és hatáskörét egyértelműen meghatározza, felhatalmazást ad. • A vezetési feladatok egy részét delegálja vezetőtársai munkakörébe, majd a továbbiakban a leadott döntési- és hatásköri jogokat ő maga is betartja, betartatja.
Hogyan vesz részt személyesen a humánerőforrás ellenőrzésében és értékelésében?	• Irányítja és aktív szerepet játszik a belső intézményi ellenőrzési-értékelési rendszer kialakításában (az országos önértékelési rendszer intézményi adaptálásában) és működtetésében; • Részt vállal a pedagógusok óráinak látogatásában, megbeszélésében. • A pedagógusok értékelésében a vezetés a fejlesztő szemléletet érvényesíti, az egyének erősségeire fókuszál.
Hogyan inspirálja, motiválja és bátorítja az intézményvezető a munkatársakat?	• Támogatja munkatársait terveik és feladataik teljesítésében. • Ösztönzi a nevelőtestület tagjait önmaguk fejlesztésére. • Alkalmat ad a pedagógusoknak személyes szakmai céljaik megvalósítására, a feladatok delegálásánál az egyének erősségeire épít.
Hogyan tud kialakítani együttműködést, hatékony csapatmunkát a kollégák között?	• Aktívan működteti a munkaközösségeket, az egyéb csoportokat (projektcsoport például intézményi önértékelésre), szakjának és vezetői jelenléte fontosságának tükrében részt vesz a team munkában. • Kezdeményezi, szervezi és ösztönzi az intézményen belüli együttműködéseket. • A megosztott vezetés céljából vezetői tanácsadó csoportot működtet (törzskar, tágabb körű vezetés – például munkaközösség-vezetők, egyéb középvezetők, szülői képviselők stb. bevonásával).

Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen módon biztosítja és támogatja az érintettek, a nevelőtestület, az intézmény igényei, elvárásai alapján kollégái szakmai fejlődését?	• Rendszeresen felméri, milyen szakmai, módszertani tudásra van szüksége az intézménynek. • A továbbképzési programot, beiskolázási tervet úgy állítja össze, hogy az megfeleljen az intézmény szakmai céljainak, valamint a munkatársak szakmai karriertervének. • Szorgalmazza a belső tudásmegosztás különböző formáit.
Hogyan gazdálkodik a rendelkezésére álló humánerőforrással, hogyan kezeli a szükséges változásokat (bővítés, leépítés, átszervezés)?	• Rendelkezik humánerőforrás-kezelési ismeretekkel, aminek alapján emberi erőforrás stratégiát alakít ki. • Változások alkalmával (bővítés, leépítés, átszervezés) személyesen vesz részt az intézményi folyamatok, változások alakításában, irányításában.
Hogyan vonja be a vezető az intézményi döntéshozatali folyamatba a pedagógusokat?	• Az intézményi folyamatok megvalósítása során megjelenő döntésekbe, döntések előkészítésébe bevonja az intézmény munkatársait és partnereit. • A döntésekhez szükséges információkat megosztja az érintettekkel. • Mások szempontjait, eltérő nézeteit és érdekeit figyelembe véve hoz döntéseket, old meg problémákat és konfliktusokat.
Mit tesz a nyugodt munkavégzésre alkalmas, pozitív klíma és támogató kultúra megteremtése érdekében?	• Személyes kapcsolatot tart az intézmény teljes munkatársi körével, odafigyel problémáikra, és választ ad kérdéseikre. ☐ Kellő tapintattal, szakszerűen oldja meg a konfliktushelyzeteket. • Olyan tanulási környezetet alakít ki, ahol az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a tanulási folyamatot támogató rend jellemzi (például mindenki által ismert és betartott szabályok betartatása). • Támogatja, ösztönzi az innovációt és a kreatív gondolkodást, az újszerű ötleteket.

Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan történik a jogszabályok figyelemmel kísérése?	- Folyamatosan figyelemmel kíséri az intézmény működését befolyásoló jogi szabályozók változásait. - A pedagógusokat az őket érintő, a munkájukhoz szükséges jogszabály-változásokról folyamatosan tájékoztatja.
Hogyan tesz eleget az intézményvezető a	Az érintettek tájékoztatására többféle kommunikációs eszközt, csatornát (verbális,
Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
tájékoztatási kötelezettségének?	nyomtatott, elektronikus, közösségi média stb.) működtet. A megbeszélések, értekezletek vezetése hatékony, szakszerű kommunikáción alapul.
Hogyan történik az intézményi erőforrások elemzése, kezelése (emberek, tárgyak és eszközök, fizikai környezet)?	- Hatékony idő- és emberi erőforrás felhasználást valósít meg (egyenletes terhelés, túlterhelés elkerülés stb.). - Hatáskörének megfelelően megtörténik az intézmény mint létesítmény, és a használt eszközök biztonságos működtetésének megszervezése (például tanműhelyek, sportlétesítmények eszközei, taneszközök).
Hogyan biztosítja az intézményvezető az intézményi működés nyilvánosságát, az intézmény pozitív arculatának kialakítását?	- Az intézményi dokumentumokat a jogszabályoknak megfelelően hozza nyilvánosságra. - A pozitív kép kialakítása és a folyamatos kapcsolattartás érdekében kommunikációs eszközöket, csatornákat működtet.
Hogyan biztosítja az intézményi folyamatok, döntések átláthatóságát?	- Szabályozással biztosítja a folyamatok nyomonkövethetőségét, ellenőrizhetőségét. - Elvárja a szabályos, korrekt dokumentációt.

Milyen, a célok elérését támogató kapcsolatrendszert alakított ki az intézményvezető?	• Személyesen közreműködik az intézmény partneri körének azonosításában, valamint a partnerek igényeinek és elégedettségének megismerésében. • Személyesen részt vesz a partnerek képviselőivel és a partnereket képviselő szervezetekkel (például DÖK, iskolaszék) történő kapcsolattartásban. • Az intézmény vezetése hatáskörének megfelelően hatékonyan együttműködik a fenntartóval az emberi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében.
---	---

Az intézmény önértékelése

Az intézmény külső, tanfelügyeleti ellenőrzése - az Európai Bizottság és a Tanács 2001-ben kiadott ajánlásait figyelembe véve - az intézmény önértékelésével kapcsolódik össze, hiszen az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik legfontosabb dokumentuma az intézményi önértékelés eredménye.

Az önértékelés célja (a tanfelügyelet keretében lebonyolított intézményellenőrzéshez hasonlóan), hogy segítséget adjon az intézmény pedagógiai-szakmai munkájának fejlesztéséhez annak feltárása által, hogy a nevelési-oktatási intézmény hogyan valósította meg saját pedagógiai programjában foglaltakat.

Az átfogó intézményi önértékelés megállapításai a pedagógiai programban kitűzött célok megvalósulásának eredményességéről adnak képet olyan módon, hogy közben számba veszik az intézmény adottságait, a nevelőtestület, mint szakmai közösség együttműködésének formáit, a nevelő-oktató munka tervezésének, szervezésének, ellenőrzésének, értékelésének és az eredmények visszacsatolásának folyamatát. Az önértékelés során az értékelők a belső és a külső partnereket is bevonják a folyamatba.

Az átfogó intézményi önértékelés része a pedagógusok és a vezető önértékelése, de kiterjed olyan elvárások vizsgálatára is, amelyek korábban a pedagógusok és a vezető értékelésénél nem jelentek meg. Az intézményi önértékelés folyamatos, ötéves periódusokban zajlik, és ez alatt többször is sor kerülhet a pedagógusok és a vezető értékelésére, de **az intézmény átfogó önértékelése az ötéves ciklusban egyszer történik meg. A vastag betűvel kiemelt intézményi elvárásokat az intézménynek az éves önértékelési tervében feltüntetett módon évente vizsgálnia kell, és az intézmény ötéves, átfogó önértékelésének jegyzőkönyvében jeleníti meg az éves eredményeket.**

Az ötévenkénti teljes körű intézményi önértékelés a pedagógus és a vezető értékeléséhez hasonló módon az elvárások teljesülésének vizsgálata alapján, a tapasztalatokat rögzítve, azokra hivatkozva történik meg, majd a fejleszthető és kiemelkedő területek meghatározásával, valamint az öt évre szóló intézkedési terv elkészítésével zárul. Az intézmény a következő időszak éves terveiben részletezi az intézkedési terv megvalósításának egyes feladatait és azok megvalósításának lépéseit.

Az intézmény önértékelésének területei

Az intézmény önértékelése az alábbi területekre terjed ki:

1. Pedagógiai folyamatok
2. Személyiség- és közösségfejlesztés
3. Eredmények
4. Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció
5. Az intézmény külső kapcsolatai
6. A pedagógiai munka feltételei
7. A Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott céloknak való megfelelés

1. Pedagógiai folyamatok	
Tervezés	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan valósul meg a stratégiai és operatív tervezés?	• Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását. • Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumai az intézmény működését befolyásoló mérési (az Eredmények értékelési területnél felsorolt adatok), demográfiai, munkaerőpiaci és más külső mutatók (például szociokulturális felmérések adatai) azonosítása, gyűjtése, feldolgozása és értelmezése alapján készülnek. Ezek segítik az intézmény jelenlegi és jövőbeni helyzetének megítélését. • A tervek elkészítése a nevelőtestület bevonásával történik, az intézmény munkatársainak felkészítése a feladatra időben megtörténik. • Biztosított a fenntartóval való jogszabály szerinti együttműködés. • Az intézményi önértékelési ciklust lezáró intézkedési terv és a stratégiai és operatív tervezés dokumentumainak összehangolása megtörténik. Az éves munkaterv összhangban van a stratégiai dokumentumokkal és a munkaközösségek terveivel.
Milyen az intézményi stratégiai terv és az oktatáspolitikai köznevelési célok viszonya; az operatív tervezés és az intézményi stratégiai célok viszonya?	• Az intézmény stratégiai dokumentumai az adott időszak oktatáspolitikai céljaival összhangban készülnek. • Az operatív tervezés a stratégiai célok hatékony megvalósulását szolgálja, és a dokumentumokban nyomon követhető.

1. Pedagógiai folyamatok	
Megvalósítás	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan történik a tervek megvalósítása?	• A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.) • Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi tervek, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok, a munkaközösségek és a diákönkormányzat bevonásával történik. • Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását. • Az intézményi pedagógiai folyamatok (például tanévre, tanulócsoporthra tervezett, egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt tanulási eredmények elérését, a szülők, tanulók és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését szolgálják.
Milyen az intézmény működését irányító éves tervek és a beszámolók viszonya?	• Az éves tervek és beszámolók egymásra épülnek. • A tanév végi beszámoló megállapításai alapján történik a következő tanév tervezése. • A beszámolók szempontjai illeszkednek az intézményi önértékelési rendszerhez.
Milyen a pedagógusok éves tervezésének, és tényleges megvalósulásának a viszonya?	• A pedagógus, tervező munkája során figyelembe veszi az intézménye vonatkozásában alkalmazott tantervi, tartalmi és az intézményi belső elvárásokat, valamint az általa nevelt, oktatott egyének és csoportok fejlesztési céljait. A pedagógiai munka megfelel az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések indokoltak.

	A teljes pedagógiai folyamat követhető a tanmenetekben, naplókban, valamint a tanulói produktumokban.
--	---

1. Pedagógiai folyamatok	
Ellenőrzés	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan működik az ellenőrzés az intézményben?	- Az intézményi stratégiai alapküldetés alapján az intézményben belső ellenőrzést végeznek. - Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz. - Az intézmény azonosítja az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat. - A tanulási eredményeket az intézmény folyamatosan követi, elemzi, szükség esetén korrekciót hajt végre. - Az ellenőrzések eredményeit felhasználják az intézményi önértékelésben és a pedagógusok önértékelése során is.

1. Pedagógiai folyamatok	
Értékelés	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan történik az intézményben az értékelés?	- Az értékelés tények és adatok alapján, tervezetten és objektíven történik, alapját az intézményi önértékelési rendszer jelenti. - Az intézményi önértékelési rendszer működését az intézmény vezetése irányítja, az önértékelési folyamatban a nevelőtestület valamennyi tagja részt vesz.

Milyen a pedagógiai programban meghatározott tanulói értékelés működése a gyakorlatban?	• Az intézményben folyó nevelési-oktatási munka alapjaként a tanulók adottságainak, képességeinek megismerésére vonatkozó mérési rendszer működik. • A tanulók értékelése az intézmény alapidokumentumaiban megfogalmazott/elfogadott, közös alapelvek és követelmények (értékelési rendszer) alapján történik. • A pedagógusok az alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket, azok szempontjait az általuk megkezdett nevelési-oktatási folyamat elején megismertetik a tanulókkal és a szülőkkel. • Az intézményben a tanulói teljesítményeket folyamatosan követik, a tanulói teljesítményeket dokumentálják, elemzik, és az egyes évek értékelési eredményeit összekapcsolják, szükség esetén fejlesztési tervet készítenek. A tanuló eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszacsatolnak a tanulónak és szüleinek/gondviselőjének.
---	---

1. Pedagógiai folyamatok	
Korrekción	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Mi történik az ellenőrzés, mérés, értékelés eredményével? (Elégedettségmérés, intézményi önértékelés pedagógusértékelés, tanulói kompetenciamérés, egyéb mérések.)	• Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak elkészítése, módosítása során megtörténik az ellenőrzések során feltárt információk felhasználása. Évente megtörténik az önértékelés keretében a mérési eredmények elemzése, a tanulságok levonása, fejlesztések meghatározása, és az intézmény - szükség esetén - a mérési-értékelési eredmények függvényében korrekciót végez. • Az intézmény a nevelési és tanulási eredményességről szóló információk alapján felülvizsgálja a stratégiai és operatív terveit, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő tanulók ellátására.

	• A problémák megoldására alkalmas módszerek, jó gyakorlatok gyűjtése, segítő belső (ötletek, egyéni erősségek) és külső erőforrások (például pályázati lehetőségek) és szakmai támogatások feltérképezése és bevonása természetes gyakorlata az intézménynek.
--	--

2. Személyiség- és közösségfejlesztés

Személyiségfejlesztés

Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan valósulnak meg a pedagógiai programban rögzített személyiségfejlesztési feladatok?	• A beszámolóban és az intézményi önértékelésben követhetők az eredmények (különös tekintettel az osztályfőnökök tevékenységére, a diákönkormányzati munkára, az egyéni fejlesztésre). • Támogató szervezeti és tanulási kultúra jellemzi az iskolát. • A tanulók személyes és szociális képességeik felmérésére alkalmas módszereket, eszközöket, technikákat alkalmaznak a pedagógusok az intézményben.
Hogyan fejlesztik az egyes tanulók személyes és szociális képességeit (különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő tanulókra)?	• A pedagógusok módszertani kultúrája kiterjed a tanulók személyes és szociális képességeinek fejlesztésére, és ez irányú módszertani tudásukat megosztják egymással. • A fejlesztés eredményét folyamatosan nyomon követik, s ha szükséges, fejlesztési korrekciókat hajtanak végre. • A fejlesztés megvalósulása nyomon követhető o az intézmény dokumentumaiban, a mindennapi gyakorlatban (tanórai és tanórán kívüli tevékenységek), o DÖK programokban.

Hogyan történik a tanulók szociális hátrányainak enyhítése?	• A kiemelt figyelmet igénylő tanulók mindegyikénél rendelkeznek a pedagógusok megfelelő információkkal, és alkalmazzák azokat a nevelő, fejlesztő és oktató munkájukban. • Az intézmény vezetése és érintett pedagógusa információkkal rendelkezik minden tanuló szociális helyzetéről. • Az intézmény, támogató rendszert működtet: o Felzárkóztatást célzó egyéni foglalkozást szervez.
	○ Integrációs oktatási módszereket fejleszt, és ezt be is vezeti. ○ Képzési, oktatási programokat, modelleket dolgoz ki vagy át, és működteti is ezeket. ○ Célzott programokat tár fel. o Kapcsolatot tart fenn valamely szakmai támogató hálózattal. o Stb.
Hogyan támogatják az önálló tanulást, hogyan tanítják a tanulást?	• Az önálló tanulás támogatása érdekében az intézmény pedagógiai programjával összhangban történik a nevelésioktatási módszerek, eljárások kiválasztása vagy kidolgozása, és azok bevezetésének megtervezése. • Az alulteljesítő, tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű tanulók megkülönböztetett figyelmet kapnak. • A pedagógusok az önálló tanuláshoz szakszerű útmutatást és megfelelő tanulási eszközöket biztosítanak, alkalmazva a tanulás tanítása módszertanát.
Hogyan történik a tanulók egészséges és környezettudatos életmódra nevelése?	• Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata a pedagógiai programban előírtak szerint a munkatervben szerepel, a beszámolókból követhető. • A tanórán kívüli tevékenységek alkalmával a tanulók a gyakorlatban alkalmazzák a téma elemeit.

2. Személyiség- és közösségfejlesztés

Közösségfejlesztés

Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan segíti az intézmény a tanulók együttműködését?	• A stratégiai programokban és az operatív tervekben szereplő közösségfejlesztési feladatokat megvalósítja az intézmény. • A pedagógusok rendelkeznek a közösségfejlesztés folyamatának ismeretével, és az alapján valósítják meg a rájuk bízott tanulócsoportok, közösségek fejlesztését. • A beszámolókból követhetők az alapelvek és a feladatok megvalósításának eredményei, különös tekintettel az osztályfőnökök, a diákönkormányzat tevékenységére, az intézményi hagyományok ápolására, a támogató szervezeti kultúrára. • Az intézmény gondoskodik és támogatja a pedagógusok, valamint a tanulók közötti folyamatos információcserét és együttműködést.
Az intézmény közösségépítő tevékenységei hogyan, milyen keretek között valósulnak meg?	• Közösségi programokat szervez az intézmény. • Közösségi programokat szervez a diákönkormányzat. • A szülők a megfelelő kereteken belül részt vesznek a közösségfejlesztésben. • Bevonják a tanulókat, a szülőket és az intézmény dolgozóit a szervezeti és tanulási kultúrát fejlesztő intézkedések meghozatalába. • A részvétellel, az intézmény működésébe való bevonódással és a diákok önszerveződésének lehetőségeivel a tanulók és a szülők elégedettek.

3. Eredmények	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen eredményességi mutatókat tartanak nyilván az intézményben?	- Az intézmény pedagógiai programjának egyik prioritása a tanulás-tanítás eredményessége. - Az intézmény partnereinek bevonásával történik meg az intézményi működés szempontjából kulcsfontosságú sikertényező indikátorok azonosítása. Nyilvántartják és elemzik az intézményi eredményeket: - kompetenciamérések eredményei o tanév végi eredmények – tantárgyra, 2 évre vonatkozóan - versenyeredmények: országos szint, megyei szint, tankerületi szint, települési szint - továbbtanulási mutatók o vizsgaeredmények o elismerések - lemorzsolódási mutatók (évismétlők, magántanulók, kimaradók, lemaradók) - elégedettségmérés eredményei (szülő, pedagógus, tanuló) - neveltségi mutatók o stb. - Az országos kompetenciamérésen az intézmény tanulóinak teljesítményszintje évek óta (a háttérváltozók figyelembevételével) emelkedik/a jó eredményt megtartják.
Milyen szervezeti eredményeket tud felmutatni az intézmény?	- Az intézmény kiemelt nevelési céljaihoz kapcsolódó eredmények alakulása az elvártaknak megfelelő. - Az intézmény nevelési és oktatási célrendszeréhez kapcsolódóan kiemelt tárgyak oktatása eredményes, amely mérhető módon is dokumentálható (versenyeredmények, felvételi eredmények, stb.). - Az eredmények eléréséhez a munkatársak nagy többsége hozzájárul. - Az intézmény rendelkezik valamilyen külső elismeréssel.

Hogyan hasznosítják a belső és külső mérési eredményeket?	• Az intézmény vezetése gondoskodik a tanulási eredményességről szóló információk belső nyilvánosságáról. • Az eredmények elemzése és a szükséges szakmai tanulságok levonása és visszacsatolása tantestületi feladat. • A belső és külső mérési eredmények felhasználásra kerülnek az intézményi önértékelés eljárásában.
Hogyan kísérik figyelemmel a tanulók további tanulási útját?	• A tanulókövetésnek kialakult rendje, eljárása van. • A tanulók további eredményeit felhasználja a pedagógiai munka fejlesztésére.

4. Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció

Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen pedagógus szakmai közösségek működnek az intézményben, melyek a fő tevékenységeik?	• Az intézményben a különböző szakmai pedagóguscsoportok együttműködése jellemző (szakmai) munkaközösségek, egy osztályban tanító pedagógusok közössége, fejlesztő csoportok. • A pedagógusok szakmai csoportjai maguk alakítják ki működési körüket, önálló munkaterv szerint dolgoznak. A munkatervüket az intézményi célok figyelembevételével határozzák meg. • A szakmai közösségek vezetőinek hatás- és jogköre tisztázott. • Csoportok közötti együttműködésre is sor kerül az intézményben, amely tervezett és szervezett formában zajlik. • Az intézmény vezetése támogatja, ösztönzi az intézményen belüli együttműködések, és az intézmény céljainak elérése érdekében támaszkodik a munkájukra. • A munkaközösségek bevonásával történik a pedagógiai folyamatok megvalósításának ellenőrzése, értékelése. • A tanulók nevelése-oktatása érdekében a szakmai közösségek tevékenységén túl a pedagógusok kezdeményezően együttműködnek egymással és a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel a felmerülő problémák megoldásában.

Hogyan történik a belső tudásmegosztás az intézményben?	• Az intézményben magas színvonalú a szervezeti kultúra és a szakmai műhelymunka. • Az intézményben rendszeres, szervezett a belső továbbképzés, a jó gyakorlatok ismertetése, támogatása. • A belső tudásmegosztás működtetésében a munkaközösségek komoly feladatot vállalnak.
--	--

4. Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan történik az információátadás az intézményben?	• Kétirányú információáramlást támogató kommunikációs rendszert (eljárásrendet) alakítottak ki. • Az intézményben rendszeres, szervezett és hatékony az információáramlás és a kommunikáció. • Az intézmény él az információátadás szóbeli, digitális és papíralapú eszközeivel. • Az intézmény munkatársai számára biztosított a munkájukhoz szükséges információkhoz és ismeretekhez való hozzáférés. • Az értekezletek összehívása célszerűségi alapon történik, résztvevői a témában érdekeltek. • A munka értékelésével és elismerésével kapcsolatos információk szóban vagy írásban folyamatosan eljutnak a munkatársakhoz.

5. Az intézmény külső kapcsolatai	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Melyek az intézmény legfontosabb partnerei?	• Az intézmény pedagógiai programjával összhangban a vezetés irányításával megtörténik a külső partnerek azonosítása, köztük a kulcsfontosságú partnerek kijelölése. • A külső partnerek köre ismert az intézmény munkavállalói számára.
Mi az egyes partneri kapcsolatok tartalma?	• Az intézmény az azonosított partnerekkel kapcsolatos tevékenységekről tartalomleírással is rendelkezik. • Az intézmény terveinek elkészítése során megtörténik az érintett külső partnerekkel való egyeztetés. • Rendszeresen megtörténik a kiemelt, kulcsfontosságú partnerek igényeinek, elégedettségének megismerése. • Rendszeres, kidolgozott és követhető az intézmény panaszkezelése.
Hogyan kapnak tájékoztatást a partnerek az intézmény eredményeiről?	• Az intézmény vezetése a jogszabályban előírt módon eleget tesz tájékoztatási kötelezettségeinek. • Az intézmény a helyben szokásos módon tájékoztatja külső partereit (az információátadás szóbeli, digitális vagy papíralapú). • A partnerek tájékoztatását és véleményezési lehetőségeinek biztosítását folyamatosan felülvizsgálják, visszacsatolják és fejlesztik.

Hogyan vesz részt az intézmény a közéletben (települési szint, járási/tankerületi szint, megyei szint, országos szint)?	• Az intézmény részt vesz a különböző társadalmi, szakmai szervezetek munkájában és a helyi közéletben. • A pedagógusok és a tanulók részt vesznek a különböző helyi/regionális rendezvényeken. • Az intézmény kiemelkedő szakmai és közéleti tevékenységét elismerik különböző helyi díjakkal, illetve az ezekre történő jelölésekkel.
--	---

6. A pedagógiai munka feltételei	
Tárgyi, infrastrukturális feltételek	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan felel meg az infrastruktúra az intézmény képzési struktúrájának, pedagógiai értékeinek, céljainak?	• Az intézmény rendszeresen felméri a pedagógiai program megvalósításához szükséges infrastruktúra meglétét, jelzi a hiányokat a fenntartó felé. • Az intézmény rendelkezik a belső infrastruktúra fejlesztésére vonatkozó intézkedési tervvel, amely figyelembe veszi az intézmény képzési struktúráját, a nevelőmunka feltételeit és pedagógiai céljait.
Hogyan felel meg az intézményi tárgyi környezet a különleges bánásmódot igénylő tanulók nevelésének, oktatásának?	• Az intézmény rendelkezik rendszeres igényfelmérésen alapuló intézkedési tervvel. • Arra törekszik, hogy az intézkedési tervnek megfelelő fejlesztés megtörténjen, és ehhez rendelkezésre állnak a megfelelő tárgyi eszközök.
Milyen az IKT-eszközök kihasználtsága?	• Az intézmény az IKT-eszközöket rendszeresen alkalmazza a nevelő-oktató munkájában, az eszközök kihasználtsága, tanórán való alkalmazásuk nyomon követhető.

6. A pedagógiai munka feltételei

Személyi feltételek

Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan felel meg a humánerőforrás az intézmény képzési struktúrájának, pedagógiai értékeinek, céljainak?	• Az intézmény rendszeresen felméri a szükségleteket, reális képpel rendelkezik a nevelő-oktató munka humánerőforrás-szükségletéről. • A humánerőforrás szükségletben bekövetkező hiányt, a felmerült problémákat idejében jelzi a fenntartó számára. • A pedagógiai munka megszervezésében, a feladatok elosztásában a szakértelem és az egyenletes terhelés kiemelt hangsúlyt kap. • A pedagógusok végzettsége, képzettsége megfelel a nevelő, oktató munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak. • Az intézmény pedagógus továbbképzési programját az intézményi célok és szükségletek, az egyéni életpálya figyelembe vételével alakították ki. • A vezetők felkészültek a pedagógiai munka irányításának, ellenőrzésének feladataira.

6. A pedagógiai munka feltételei	
Szervezeti feltételek	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen szervezeti kultúrája van az intézménynek, milyen szervezetfejlesztési eljárásokat, módszereket alkalmaz?	• Az intézmény vezetése személyesen és aktívan részt vesz a szervezeti és tanulási kultúra fejlesztésében. • Az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a közösen meghozott, elfogadott és betartott normák, szabályok jellemzik. • Az intézmény alkalmazotti közösségének munkájára, együttműködésére a magas szintű belső igényesség, hatékonyság jellemző. • Az intézmény munkatársai gyűjtik és megosztják a jó tanulásszervezési és pedagógiai gyakorlatokat az intézményen belül és kívül.
Milyen az intézmény hagyományápoló, hagyományteremtő munkája?	• Az intézmény számára fontosak a hagyományai, azok megjelennek az intézmény alapidokumentumaiban, tetten érhetők a szervezet működésében, és a nevelő-oktató munka részét képezik. • Az intézményben dolgozók és külső partnereik ismerik és ápolják az intézmény múltját, hagyományait, nyitottak új hagyományok teremtésére.
Hogyan történik az intézményben a feladatmegosztás, felelősség- és hatáskörmegosztás?	• A munkatársak felelősségének és hatáskörének meghatározása egyértelmű, az eredményekről rendszeresen beszámolnak. • A feladatmegosztás a szakértelem és az egyenletes terhelés alapján történik. • A felelősség és hatáskörök megfelelnek az intézmény helyi szabályozásában (SZMSZ) rögzítetteknek, és támogatják az adott feladat megvalósulását.

6. A pedagógiai munka feltételei

Szervezeti feltételek

Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan történik a munkatársak bevonása a döntés-előkészítésbe (és milyen témákban), valamint a fejlesztésekbe?	• Folyamatosan megtörténik az egyének és csoportok döntés előkészítésbe történő bevonása – képességük, szakértelmük és a jogszabályi előírások alapján. • Ennek rendje kialakított és dokumentált.
Milyen az intézmény innovációs gyakorlata?	• Az intézmény munkatársai képességük, szakértelmük, érdeklődésük szerint javaslatokkal segítik a fejlesztést. • Az intézmény lehetőségeket teremt az innovációt és a kreatív gondolkodást ösztönző műhelyfoglalkozásokra, fórumokra. • A legjobb gyakorlatok eredményeinek bemutatására, követésére, alkalmazására nyitott a testület és az intézményvezetés.

7. A Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott céloknak való megfelelés

Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan jelennek meg a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban meghatározott célok a pedagógiai programban?	• Az intézmény pedagógiai programja koherens a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban foglaltakkal. • A pedagógiai program a jogszabályi és tartalmi elvárásokkal összhangban fogalmazza meg az intézmény sajátos nevelésioktatási feladatait, céljait.
Hogyan történik a pedagógiai programban szereplő kiemelt stratégiai célok operacionalizálása, megvalósítása?	• Az intézmény folyamatosan nyomon követi a pedagógiai programjában foglaltak megvalósulását. • Minden tanév tervezésekor megtörténik az intézmény tevékenységeinek terveinek ütemezése, ami az éves munkatervben és más fejlesztési, intézkedési tervekben rögzítésre is kerül. • A tervek nyilvánossága biztosított. • A tervekben (éves munkaterv, továbbképzési terv, ötéves intézkedési terv) jól követhetők a pedagógiai program kiemelt céljaira vonatkozó részcélok, feladatok, felelősök, a megvalósulást jelző eredménymutatók. • A képzési és fejlesztési tervek elkészítése az eredmények ismeretében, azokra épülve, annak érdekében történik, hogy a munkatársak szakmai tudása megfeleljen az intézmény jelenlegi és jövőbeli igényeinek, elvárásainak. • A tanítási módszerek, a nevelő-oktató munkát támogató papír alapú és digitális tankönyvek, segédanyagok kiválasztása és alkalmazása rugalmasan, a pedagógiai prioritásokkal összhangban történik.